Масса а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ, СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера денз • ШИНАРА, 19 октябрь, 1976 шу. • № 127 (5638). • Мах 2 кеп.

КПСС НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМЕ ХИННА СОВЕЩАНИ

Селхан КПСС обкоме организационни дешай болча КПСС горкомийн райкомийн секретарий, отделай заведующей, инструкторий, советски, профсоюзни, уалкъа тIахьожама, комсомольски органий, кепайоазон, телевиденен районни бехктокхамеча боллуой совещание хилар. Цига «Партийни комитетий организационни болх КПСС XXV съезда решенешка оттаьлча декхарий боарамехь» аха доклад йир КПСС Нохч-ГIалгIай обкома хьалхарча секретара нов **Власова А. В.**

Цул тIехьагIа пренеех къамьлаш дир: **Бекова С. М.** — КПСС Назрановски райкома хьалхарча секретара, **Солдаткина Н. Н.**—КПСС Шелковской райкома организационни отдела заведующе, **Карагичевас А. М.** — КПСС Наурски райкома хьалхарча секретара, **Еременкас А. П.** — КПСС Грозненски райкома организационни отдела инструктора, **Самарске Г. Г.** — КПСС Сунженски райкома хьалхарча секретара, **Эштиева А. М.**—КПСС Ачхой-Мартановски райкома организационни отдела заведующе, **Кащеева П. Г.** — КПСС Малгобекски горкома хьалхарча секретара, **Семенова Н. Н.** КПСС Грозненски горкома хьалхарча секретара.

Балха ленински стиль чIоагIъяра, кадраш хьахоржилген балха дIаниисъелген тоадара, тIаийю решенеш кхоачашъяра лоаттабу тIахьожам эггабаьккха тоабара, критикен самокритикен дегIайбалаяра, партийни мугIараш тоадара дешаш хоалам болаш дийца а дийца уж парте XXV съезда решенаша ма-яххара леладара де эшар белгалдаьккхар совещане.

Района юртбоахама выставка

ЧIоагIа безаме хеташ хьагулбелар дIадахача кIирандийнахьа Наурская яхача станице районера кхаш леладераш, хьайбаш леладераш, комсаши баьцадаараши кхедераш. Уж баьхкабар шоай Наурски района юртбоахама выставкага хьажа.

Тахан газето хоам ма-барра, наурцаша боккха къахьегама толам баьккхаб. Царна карагIдаьннар даькъала дувцаш КПСС Нохч-ГIалгIай обкома, республика Лакхехьарча Совета Президиумой Министрий Советой каьхат дайтадар.

IуйрIийна 10 сахьат даьлча, хьахозаш Советски Союза гимн а йолаш, цIи хезача комсаш кхееча механизатора Н. Шетинина юртбоахама районни выставка байракх хьалъайю. Цул тIехьагIа митинг хьаелл Наурски райисполкома председатела А. Л. Прокопова. ТIаккха района кхаци хьайбаши леладераша даьхача толамех дийцар КПСС Наурски райкома хьалхарча секретара А. М. Карагичевас. Шоашта хIанзалца хьа дуденнaчохи дIахо йодача хана де лерхIачохи къамьлаш дир совхозий директораша: «Наурский»—А. М. Конева, «Плодопитомнический»—В. Ф. Зверьковас, «Терский» — Б. К. Чагаева, «Победа» совхоза бригадира И. Е. Елагина, кхычар.

Района къахьегамхой толамаш хестадеш царна ловца баьккхар КПСС Нохч-ГIалгIай обкома шоллагIча секретара М. Ш. Баматгиреева.

Митинг чаккхъяьнначул тIехьагIа хIара боахама павильоне гойташ хиннача беркатага хьожаш, хьалха латтача опытан къаьст-къаьстача къахьегамхоштеи карагIдаьннар довзаш хилар фусамдай а хьаьший а.

ДикагIйолча ханашка аха зябь

Зяба лаьтта ахар бIаьстан юхье ювча ерригача юртбоахама культурай хьувкъам лакхбеча кхоачамех цаI ба.

Iилмой практикой хьахьекхад, хьалаш цхьатарра хилча а, бIаьстан юхье зяба тIа дIайийнача культурай хьувкъам дикка лакхагIа хулаш хилар.

Надтеречни района «Братский» совхозе болх беш дукха ха йолаш болча болхлошта хов зяба тIа дIайийна хьажкIаш бIаьстан юхье аьхача цуйна лоаллахарча кхай тIа йийнарел хIара гектара тIара 14 центнер дукхагIа ялга.

Цу тIа а, гучадаьнад, сентябре — октябре аьхача зяба тIа дIайийна хIамаш ноябре—декабре аьхачул дукха а дикагIа хьувкъаш хилар.

ДIайха деноц ухача гурахьа хьалхкагIе а лаьча оахамца дукхагIа Iов азот, цунцарча дийнача микроорганизмаша беча балха чотах - фецара чууаз азот.

Цхьабакъда зябь ахара балхаш геттара во ду республикерча колхозашен совхозашен. Аьлча кхоачам ба октябрь бутт бекъабеннача деношка аьха яьнна зябь соахка цу ханна аьха хинначул 18 эзар гектар кIезигагIа аьха е аха езачох 42 процент мара ца аьха хилар.

Нагахьа санна Шалински района боахамаша цу ханнал-ца планагIа аха йоагIачох 60 процент зябь аьха хиннаяле, Шелковской района колхозаша 22 процент, Гудермесски районе 32 процент, хIаьта Ножай-Юртовски района боахамаша 8 процент мара аьхаяц.

Шелковской районерча цхьадолча боахамаша лаьттах тIоадал чуйолийтара хий диллад шоашта дезаденнача димацин хьисапе. ХIаьта хIанз лаьтта докъадаларта хьежаш ца оахаш латт зябь. Гудермесски района боахамашка хIанз шекара свекла, хьажкIаш, гидуаргаш, дуга чу а ийца мукъадоалаш латт кхаш.

3082 гектара тIа зябь аха езаш я Ножай-Юртовски района колхозаш. Цхьадола лаьтташ тхьамка, Iай буа хохаш чуййца баланза да цига, дале а, цу районеи кхыча районашкеи мукъа лаьтташ долаш да, хIаьта цига кхы хье ца йолийташ зябь аха еза.

ДIадахача шераца ниисдича дIадувча лаьттай структурана овлангара денз хувцамаш даьдац. цхьабакъда соахка зяба 89667 гектар аьхаяр, хIаьта укх шера цу ханналац 71748 гектар мара аьхаяц.

Зябь ахара план укх шера 169,2 эзар гектар оттаяьй. ХIаьта хIанзчул тIехьагIа аха езаш дукха йисай, 80 эзар гектар совгIа. ТIаккха августе, сентябре, октябра хьалхарча итт дийнахьа аьхачул дукхагIа хул из. ХIаьта де дезар гIулакхо ше хьалхадоакх. Ерригга уйлея низаши зяба лаьтта ахара тIаерзае еза.

Шин сменагIа болх байта беза гусеничии, лаьтта оахача тракторашка, хIаьта къаьстта лоархIаме да из хIанз, ди тоъал лоацденнача хана.

Юхейиса план кхоачашъе гIерташ зяба лаьтташ оахаш да Ачхой-Мартановски, Веденски, Грозненски, Малгобекски районий боахамаш. ХIаьта кхыйолча районий а йиш яр зябь ахара балхаш иштта сихде.

Зябь ахара дикагIйола ханаш чакхйоалаш латт. хIаьта цо сихбу кхашка балхаш деш бола берриге механизатораш.

Х. МАХИТАРОВ.

ПАРТЕ ВАЙ ТIАХЬЕХ

ДАЬКЪАЛА ХИЛДА СИЙЛАХЬ - ЙОККХАЧА ОКТЯБРЬСКИ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ РЕВОЛЮЦЕ 59 ШУ ДИЗАР!

Цу дешашца дIадолалу КПСС ЦК ТIахьехамаш.

Сийлахь-боккхача Октябра 59 шу дизарга йодаш я вай Даьхе. Сийлахь-боккха Октябрь вай советски халкъа эггара безагIа, эггара хьамсарагIа, эггара дукхагIа беза бутт ба. Из ба дунен тIа эггара хьалха вай мехка халкъашта паргIато, кортамукъал, ираз денна, кхыча мехкий халкъашта цунга кхачара никъ хьабийлла — Октябрьски социалистически революци хинна бутт. Цудухьа дега чIоагIа тоам а хулаш тIаэц вай советски халкъаген дунен тIарча прогрессивни мел долча адамленгеи Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитето цIейна хьалхарча укх денoшка даь ТIахьехамаш.

ДАЬКЪАЛА ХИЛБА ДЕРРИГДУНЕН ИСТОРЕ КЕРДА ЗАМА — ДУНЕ РЕВОЛЮЦИОННИ НАЬКЪАЦА ЭРГАДАККХАРА, КАПИТАЛИЗМАГАРА СОЦИАЛИЗМАГА ДОВЛАРА ЗАМА — ХЬАЙИЙЛЛА СИЙЛАХЬ-БОККХА ОКТЯБРЬ!

КПСС XXV съезда исторически решенеш кхоачашъяра дерригача советски халкъа политически къахьегамен хьинар айденнача хьале дахаш да вай. Вай парте беча балха хIанзара керттера лостам ба КПСС XXV съезда решенеш кхоачашъяр, эггара хьалха наьха бахара хьал-торои культуреи дIахо айяр, цар къахьегамен бахарен хьалаш тоадар. Цудухьа парте тIахьех:

СОВЕТСКИ СОЮЗА КЪАХЬЕГАМХОЙ! КПСС XXV СЪЕЗДА ИСТОРИЧЕСКИ РЕШЕНЕШ, ИТТЛАГIЧА ПЯТИЛЕТКА СИЙЛАХЬ-ЙОККХА ПРОГРАММА КХОАЧАШЪЯР ДУХЬА КЪОВСАМ ЛОАТТАБЕ!

КОММУНИЗМ ХЬАЛЪЕЧА КЕРДА ТОЛАМАШ А ДОАХАШ ДIАХЬАЛХАШКАХЬА ДОЛЛЕ!

КПСС ЦК ший ТIахьехамашка даькъала ювц турпала болхлой класс — коммунизм хьалъеча хьалха латта низ; сийлахьа колхозни ахархой — коммунизм хьинаре хьальеш боахкараш; советски халкъа интеллигенци — коммунизм хьинаре хьалъеш йоаллар, цар барт-цхьоагIо.

КПСС ЦК деналерча октябрьски ТIахьехамаша мехка берригача къахьегамхошта хьалхашка оттадаьд хьадда доккха декхараш. Промышленноста болхлой парте тIахьех прогресс сихъе, кердача техникаеи прогрессивни технологеи шерра никъ хьабелла, халкъа эша товараш дукхагIа арахеца, советски наьха хьашташ диззагIа кхоачашде.

ГIишлошъяра болхлой тIахьех гIирсаш сиха, дика, хIаман кхомбеш, хIанзарча технически ларда тIа хьаде.

Транспортеи бувзамеи болхлошта хьалхашка декхар оттадаьд халкъа боахама гIулакх делга тоаде, советски наьха хьашташ диззагIа кхоачашде.

Юрта боахама болхлой декхар да юртбоахама производства эффективность лакхъелга Iалашде, лаьттах, техниках, удобренеех, ерригача материальни торонех дикагIа пайда эца, юрта боахама механизации химизации, лаьтташта мелиораци елга сихде, производствана специализации концентрацин яра никъ дIабахьа, хьайбаш толаме Iангара дахара хьатIадоагIача шера дика хьувкъам кхебара тешшаме ларда йолла.

Торговле, общественни кхачан, быта службаи коммунальни боахамеи болхлошка парти кхайк советски наха дикагIча тайпара гIулакх дара гIехьа къовсам лоаттабе яхаш.

Доккхий а сийле йолаш а декхараш да хьамсарча ленински Коммунистически парте Центральни Комитето вай мехка къахьегамхошта хьалхашка уттадераш. Уж декхараш кхоачашдеш берригача советски наха санна дукха къахьег вай Нохч-ГIалгIайчен къахьегамхоша а. Сийлахь-боккхача Октябра 59 шу дизара баха ма-боагIIара накъабаха гIерташ шерра социалистически яхь йоаржаяьй республика промышленни предприятей, гIирсаш хьалдеча организацей коллективаша, колхозийи совхозийи болхлоша.

Республика бIарчча хьайцача 9 бетта план кхоачашъяьй мехкдаьтта, газ, электроэнерги, мехкдаьтта химе продукци яккхара, тийга барзкъаш, чакхъяккханза йолча шурий продукци, хьайбай даьта, кхыйолча продукце тайпаш арахецара. ДикагIа болх бе болабеннаб гIишлошъераш, транспорта болхлой. Дог гIоздоаккхаш да юрта боахаме къахьегараштa карагIдаьннараш. Октябра хьалхарча социалистически яхье къаьстта боккха толам баьккхаб Наурски района къахьегамхоша. Тахан оаха кепатох пачхьалкхенга ялат, комсаш, соми баьцадаараши дохкара доккхагIдола социалистически декхараш кхоачашдарах долча Наурски района къахьегамхой рапортаи из толам баккхарца уж даькъала бувцаш КПСС Нохч-ГIалгIай обкомо, республика Лакхехьарча Совета Президиумой Министрий Советой дахьийтача письмоиси.

Цхьадола толамаш даьха дале а кхоачашданза дукха да республика промышленносте а юрта боахаме а. Ийс бетта планаш кхоачаш ца еш йисай 18 предприяти, 38 предприяте кхоачашъяц къахьегама овсарле лакхъяра планаш. Парте тIахьех:

СОВЕТСКИ СОЮЗА КЪАХЬЕГАМХОЙ! ХЬИНАРЕ КЪОВСАМ ЛОАТТАБЕ КIЕЗИГАГIА ХIАМА ДIА А ДОХИЙТАШ ХАЛКЪА БОАХАМА ПЛАНАШ КХОАЧАШИ ТIЕХКХОАЧАШИ ЯРА ТIЕХЬА! МАССЕ А ОАГIОРАХЬАРА ЧIОАГIЪЕ ПЛАНОВИ, ТЕХНОЛОГИЧЕСКИ КЪАХЬЕГАМЕИ ДИСЦИПЛИНА! ДАС САННА ПАЙДА ЭЦА ПРОИЗВОДСТВА ТОРОНЕХ, МАТЕРИАЛИЙ, КЪАХЬЕГАМЕИ ФИНАНСОВИ КХОАЧАМИЙ ЦIЕНХАШТТА КХОМБЕЛГА IАЛАШДЕ!

Коммунизм хьалъеш доаллача советски халкъа машар эш. Цудухьа парте тIахьех:

ДУНЕН ХАЛКЪАШ! ДУНЕН ХАЛКЪАШТА ЮКЪЕРА КХОХКАМ КIАЬДБАРА ГIУЛАКХ КIОАРГДАРА, ТАЙП-ТАЙПАРА СОЦИАЛЬНИ СТРОЯШ ЙОЛЧА ПАЧЧАХЬАЛКХЕНАШТА ЮКЪЕ ВIАШИ ГIОЙЛЕ ЙОЛЧА ТАЙПАРА ЦХЬАНА ГIУЛАКХАШ ЛЕЛАДАРА ХЬАДДА ФОРМАШ А ЯЬ ИЗ ДIАОТТАДАРА ТIЕХЬА КЪОВСАМ ЛОАТТАБЕ! ХЬАГУЧАДАХА АГРЕССЕ, РЕВАНШИЗМАИ РЕАКЦЕИ НИЗАШ — МАШАРЕИ ХАЛКЪИЙ КХЕРАМЗЛЕНИ МОАСТАГIАША ЛЕЛАДЕРАШ!

Сийдолча ленински Коммунистически парте, тешшаме ленинец, машара байракх дIахьош воля цун Центральни Комитета Генеральни секретарь повкъост Леонид Ильич Брежнев керте латтача Политбюрос кулгал а деш марксизма-ленинизма байракха кIал коммунизм хьалъеча керда коталонаш яхара дIахьалхашкахьа додаш да советски халкъ.

ДАЬКЪАЛА ХИЙЛА ВАЙ СИЙЛАХЬ-ЙОККХА ДАЬХЕ— СОВЕТСКИ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ РЕСПУБЛИКАЙ СОЮЗ!

РСФСР ЛАКХЕХЬАРА СОВЕТ ГУЛЪЯРАХ ДОЛА РСФСР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА УКАЗ

РСФСР Лакхехьарча Совета Президиумо соцам бу:

ИйсазлагIа хержача Российски Советски Федеративни Социалистически Республика Лакхехьарча Совета йиълагIа сесси гулъе 1976 шера 18 ноябре Москве.

РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума председатель **М. ЯСНОВ.**

РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь **Х. НЕШКОВ.**

Москва, 1976 шу, 13 октябрь.

СИЙЛАХЬ-БОККХАЧА ОКТЯБРА СИЙНА!

БОККХА ТОЛАМ

НАУРСКИ РАЙОНА КЪАХЬЕГАМХОША толамца кхоачашдаьд паччахьалкхенга ялат, комсаш, сом, баьцадаараш дохкара тIаийца доккхагIдола декхараш.

Къахьегама коталонца!

Наурски района совхозий болхлошка, колхозхошка, механизаторашка, боахамий кулгалхошкеи специалисташкеи, юртбоахама продукташ кийчъечеи чакхйоахачеи предприятей болхлошка, транспортни организацей, дешара заведеней коллективашка, партийни, советски, профсоюзни, комсомольски болхлошка.

Деза повкъостий!

Парте обкома бюрос, Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиумо, Министрий Совето дег тIара даькъала дувц шо ялата культураш, комсаш, сом, баьцадаараш чуийца доваларца, пачхьалкхенга уж дохкара тIаийца доккхагIдола декхараш толамца кхоачашдарца.

Наурски района лаьтта леладераша, КПСС XXV съезда решенеш кхоачаш а еш, иттлагIча пятилетка хьалхарча шера дика хьувкъам кхебаьб, ханнахьа а ца бойташ а из чуийцаб. Кхы а чIоагIагIа хьинар айделар къахьегамхой КПСС ЦК Генеральни секретара нов. Л. И. Брежнева Кубана лаьтта леладерашка дахьийта письмо дийшачул тIехьагIа. Кубаний дика гIулакх хьал а лаьца, шун района кхаш леладераша хьалхагIа тIаийцача декхарашка цIаькха а хьажа а хьежа дош делар керда доазонаш даха аьнна. Хоза а хеташ белгалдаккха доагIа, тIаийца доккхагIдола декхараш сийленца кхоачашдаь хилар.

Даьхен амбарашка кхаьчад 9505 тонн ялат, 77000 тонн комсаш, 3526 тонн сом, 2336 тонн баьцадаараш. Из доккхагIдолча декхарех лаьрхIачул а дукхагIа да.

Яьккха къахьегама котало — из Наурски района юрта боахама болхлоша, берригача къахьегамхоша, вузий студенташа, техникумийн профессионально-технически училищайи дешархоша, республика транспортни организацей къахьегама коллективаша чIоагIа низ тIабахийта къахьегарах хьахинна хIама да, боккха организаторски политически болх партийни, советски, профсоюзни, комсомольски организацеша барах вIаштIехьдаьнна гIулакх да.

Тхо чIоагIа тешаш да Наурски района къахьегамхоша юртбоахама ерригa продукташ яхарен кийчъярен 1976 шера халкъбоахама планаши доккхагIдола социалистически декхараши кхоачаши тIехкхоачаши дергхиларах а цунца цхьана КПСС XXV съезда решенеш кхоачашъяра юкъе шоай дакъа хьоргхиларах а.

КПСС НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМ
НГI АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМ
НГIАССР МИНИСТРИЙ СОВЕТ.

ДоккхагIдола декхараш кхоачашдаьд

Парте XXV съезда решенеш кховчаш а еш Наурски района юртбоахама къахьегамхоша лаьтта леладара культура лакхъяьй, къахьегам дикагIа вIаштIехьабаьккхаб. КПСС ЦК Генеральни секретара Леонид Ильич Брежнева кубанцашка дахьийтача письмона жоп луш тIаийца хинна доккхагIа дола декхараш толамца кхоачашдаьд.

Пачхьалкхеи амбарашка чутессад 9505 тонн дика ялат. Из 500 тонн дукхагIа да хьалха тасса лаьрхIа хиннaчул.

Пачхьалкхенга ялат дохкара тIаийца доккхагIдола декхараш кхоачашдеча доккха дакъа лаьцад «Терский» яхача совхоза, «Красное знамя» яхачеи Ленина цIерагIчеи колхозий ялат кхедераша. «Терский» совхоза коллективо хьалхагIа тIаийца хинна декхараш 170 тонн тIехкхоачашдаьд. Эггара дикагIа ялат хьувкъаьд «Красное знамя» яхача колхозе — хIара гектара тIара 24,1 центнер ка бола ялат, 31,5 центнер фуалъяьха хьажкIаш. Цу боахамерча А.-М. Халиева мехотрядо 428 гектар долча кхай тIара юкъера лаьрхIача 37,8 центнер йоаккхаш ялат даьккхад. 31 центнер ялат даьккхад «Россия» яхачеи Ленина цIерагIчеи колхозашкарча Н. Нанникован В. Горинеи мехотрядаша.

Итташ болча механизаторaша ялат чуэцача хана Iалаьмате чIоагIа хьинар тIадахийта къахьийгад. «Советская Россия» яхача совхозерча комбайнера В. Прокудина сезонагIа 1060, «Красное знамя» яхача колхозерча И. Супрунова — 730 тонн ялат аьрдад. 600 тонн совгIа ялат аьрдад цу боахамерча комбайнераша П. Страха, А. Тохтарова, «Наурский» яхача совхозерча А. Деренга, Н. Мироненкос, «Терский» яхача совхозерчеи Ленина цIерагIча колхозерчеи С. Лавлинскеи В. Жуковеи.

Укх шера боккха хьувкъам чубеиаб наурски комсаш леладераша. ХIара гектара тIара 74 центнер йоаккхаш ерригa чуийца комсаш 77 эзар тонн хиннай. Уж тIаийцача декхарех лийрхIачул 17 эзар тонн дукхагIа я. Дуккхача комсаш лелаеча боахамаша дикка тIехкхоачашдаьд шоай доккхагIдола социалистически декхараш. Комсаш лелаярен царна гIулакх дарен дикагIа йола методаш балха юкъехкхахьар бахьан долаш «Наурский» яхача совхозе хIара гектара тIара 98,4 центнер комсаш яьхай. ХIаьта ерригa чуийца комсаш 14693 тонн хиннай. Уж чуэца лийрхIарел 5600 тонн дукхагIа я. Кирова цIерагIча совхозе хIара гектара тIара 92 центнер яьккхай, «Советская Россия» яхача совхозе—85,2 центнер.

«Наурский» яхача винсовхоза бригадашта юкъе лелаьча яхье дикагIа толамаш даьхад Н. Шетинина бригадо, цига хIара гектара тIара 171 центнер комсаш, В. Криволаповай бригаде — 160, А. Фроловай бригаде — 152 центнер яьккхай. «Советская Россия» яхача совхозерчеи Кирова цIерагIча совхозерчен А. Гусковеи Р. Полищукеи бригадаша юкъера лаьрхIача хIара гектара тIара 120 центнер комсаш чуенай.

Районо толамца кхоачашдаьд сомиi баьцадаараши дохкара тIаийца доккхагIдола декхараш. Заготовительни пункташка дIадахьийтад 2336 тонн баьцадаараш — 730 тонн лийрхIачул дукхагIа. Сом бехкаб 3526 тонн, декхараш 2100 тонн долча. Цу даькъе дика къахьийгад хIара гектара тIара 187 центнер а йоаккхаш, пачхьалкхенга 1350 тонн сом бехкача плодопитомнически совхоза коллективо. Из хул доккхагIдолча декхарех лийрхIачул 250 тонн дукхагIа.

БIаьсти дIаде ялат чутоссилга районе дизза кхоачашдаьд.

Пачхьалкхенга ялат, комсаш, баьцадаараш дIахо дохкаш да.

А. КАРАГИЧЕВА,
КПСС Наурски райкома секретарь.

А. ПРОКОПОВ,
райисполкома председатель.

СОВХОЗ-ТЕХНИКУМА КХАШКА

Боккха толам баьккхаб укх шера совхоз-техникума коллективо. Цо кхоачашъяьй пачхьалкхенга ялати гидуаргаши дохкара иттлагIча пятилетка хьалхарча шера план. ХIанз чуийна хьажкIаш чуэцаш ба совхоза болхлой. Цу толамаша деган айдаь болча совхоз-техникума механизаторaша лаьрхIар техникага овсаре болх а байташ ялатийна лаьрхIа хьажкIаш чуэцача керда толам баккха, цунца цхьана уж сихагIа чуийна яха.

...Геттара Iуйре я Ленина орден лелаю Евлоев Махьмад керте латтача Яндарерча тракторно-кхаш лелалеча бригаде берригa механизатораш вIашагIкхийтта. Юкъ-юкъе хозаш я звеньевой Къахьегама ЦIеча Байракха ордена кавалера Котиев Дауда, «Знак Почета» яха орден лелаеча Евлоев Юсупа, Даурбеков Iадрахьмана оазаш. ЦIаькха шоай техникага хьажа а хьежа кхай тIа дIабахар уж.

— Укх шера тха хьажкIаш дIайийна я 250 гектара тIа, — кхаш дувц техникума директора Цокиев Мухтара. — Тхо чуэца долаления ши ди мара дац таханарча дийнахьа оаха чуийцай 30 гектара тIара хьажкIаш. ДIадахача шера баха план кхоачашъяьяле а, хIара гектара тIара 16,5 центнер мара ялаьзар.

— Тха бригадера механизатораш укх шера планагIа хIара гектара тIара 25 центнер фуалъяьха хьажкIаш чуя езаш бар. Цхьабакъда КПСС ЦК Генеральни секретара нов. Л. И. Брежнева Краснодарски края кхаш леладерашка письмо яздаьчул тIехьагIа шоай торонаш лаьрхIа а лаьрхIа хIара гектара тIара 30 центнер фуалъяьха хьажкIаш чуя аьнна социалистически декхараш тIаийцад. ХIаьта шоаш деннача деша дай болаш хьа а боагIа. Цхьайолча участкашка 35—40 центнерага дIакхоачаргба хьувкъам.

Пайда боацаш цхьа минут ха а йовргйоацаш вIаштIехьбаьккхаб болх. Кхыметтел делкъийга механизаторашка хIама дайита еза ха хьатIакхаьчача а юхасоцIаш хьажкIаш чуэцаш йола агрегаташ. ХIама даара тракторaш тIа, комбайнаш тIа болх беш бараш запасной болча механизаторашца хувцалу. ХIара дийнахьа норма 2,7 гектар мара йоацача тха комбайнераша Даурбеков Iадрахьмана, Даурбеков Уматтире, Кодзоев Башира 3,5—3,6 гектара тIара хьажкIаш чуэц. Цул совгIа тхона повкъостал деш ба Сунженски района «Победа» колхозера, XIX партсъезда цIерагIча колхозера баьхка механизатораш.

— Хьувкъам чуэна оаха кийчо яь дукха ха я, — йоах совхоз-техникума директора заместитела Бекботов Бекхана. — Болх дIаболабе кийча яр ерригa комбайнаш а. ХIаьта хьажкIаш чуэцара балхаш шерра лоаржадалехьа кхай тIа а яьха комбайнаш болх бе мел дика кийча я хьежар тхо. гIехьагIа болх соца а баь механизаторашта гучадаханза дица кхоачамбоацараш юстардоахаш воалларгвоацаш Котиев Дауда кхеаь хьажкIаш я. ХIанз чуэцаш латтараш. Кхычар кхеаьчарел сихагIа хьийкъар дуи яраш. Укх бетта 25 октябрь хьатIакхачалехьа ерригa хьажкIаш чуэца бола ваьттал кIаш чуэцаргья аьнна доцц деннад механизатораша.

ХьажкIаш чуэна болабалалехьа партийни организаце социалистически яхье хьалхабаьннараштa моральни материальни поощренеш кийчйир. Эггара дукхагIеи дикагIеи болх баьчарна укхаза лу карара каре телаш йола цIе, байракх, ахчан премеш.

Совхоз-техникума кулгалхошеи партийни организацеи еш йола йоакхо дика хоалуш я. ХIара механизатор, кхывоза болхло цхьа хьажкIа кхай тIа ца юташ цIена чуэца гIерт хьувкъам. Из хургда хьатIакхоачаш латтача Октябра 59 шу дизара цIейна цар шовшкара кийчду къахьегама совгIат.

С. АЛИХАНОВ.

СУРТАШ ТIА: (лакхерчун тIа — аьрдехьара аьттехьа) хьажкIаш чуэцача балхах ка а йоалаш къахьегаш бола механизатораш Хамхоев Габоа Даурбеков Iадрахьмани; (лохерчун тIа) хьажкIаш чуэцаш латт совхоз-техникума кхашка.

И. Плиевеи С. Пугоевеи сурташ.

КОММУНИСТАШ ЯХЬА КЕРТЕ ЛАТТ

Грозненски района «Пригородный» яхача соми баьцадаараши кхедеча совхоза коллективо доккхий социалистически декхараш тIайийцал. Цо лаьрхIар пятилетка хьалхарча шера 6700 тонн баьцадаараши 3380 тонн соми кхе а баъ пачхьалкхенга бохка. Цу гIулакхо совхоза ерригача коллективагара мел бола низ, хьинар эйдар, лаьтта леладара культура лакхъяр дIадийхар.

Къаьстта дукха тийша дар партийни организаце, хIара коммуниста хьинарах, шоашкара масал а телаш нах оарцагIбахара цар деш долчох. Цудухьа бIаьстан хьалхарча деношка денз тIанийца декхараш кхоачашдара программа белгал а яь наха юкъе яхь йоаржаяргара дIаболабир парторганизаце организаторски политически болх.

Дег тIара раьза хинна хьаллаьцар совхоза механизатораша лаьтта леладара культура лакхъяра тIехьа «ХIара кхайна—дикала Знак!» яхача девизагIа шелковчанаша дIаболабаь болам. Цар хьинар кхы а совдаькхар КПСС ЦК Генеральни секретара новкъоста Леонид Ильич Брежнева кубанцашка дахьийтача письмос.

Шозза, гурахьеи бIаьстийи, аьхар баьцадаараш дIаде лаьрхIа кхаш, маккаш даьхар, кхашта хий хьатIадоаладир механизатораша. Совхоза парткомо, лаьтта леладара культура лакхъяра чIоагIа терко а еш, лаьрххIа комисси вIашагIъеллар хIара кIира цкъа кхаш миштал хьожаш тIахьожам лоаттабора.

Комиссе балха итогех хIара кIира цкъа «молнеш» арайоахар, кхаш дикагIеи вогIеи дола бригадаш белгалъеш. Цу балха итогаш кхаь дийнахьа цкъа е яьлар баьцадаараштa оасар ду ха юха хьатIаэттача.

Иштта дIайийнача хIамашта гIулакх дара культура лакхъяра, уж листа дIаера тIехьа лоаттабаьча къовсамах доккха беркат даьннад. Из хьахьокх хIанз гуйран деш латтача балхий итогаша: ТIехкхоачашдаьд боахамо, баьцадаараши соми бохкара укх шера тIанийца хинна социалистически декхараш. ХIанз а тIехь чуэцаш латт бешамашкара баьцадаараши соми. Масала, коммунист Гулаева керте латтача бригаде чуэцанза 30 гектар тIехьа кхача кабуц я. ХIанз мара «семиринка» яхеи «Джанатан» яхеи Iажаш чуэца йолаеннаяц коммунист Шевченко Полина керте латта сомий бешамаш лелаерий бригада. Совхоза 8 бригадах ерригнеша шоай планаш кхоачаш а яь планал совгIа йола продукци ма-хулла дукхагIа яккхара къовсам лоаттабу.

ИттлагIча пятилетка хьалхарча шера планаши социалистически декхараши кхоачашдара тIехьа яьржача яхье хьалха боагIа коммунисташ. Из гойт укх деношка арадаьннача «молне». Цу тIа планаш тIех-

КХОАНЕ ГАРГАКХУВЛАРАШ

кхоачашъяьрий хьалхарча мугIарашка я коммунисташ Гулаева Тамара, Исраилов Султан, Муталиев Сулейман керте латтача бригадайн коммунисташ Стадеревская Екатерина, Шубина Бела, Алхазурова Рукъет, Шевченко Полина, Фисенко Надя, иштта кхыбараш керте латтача звенойи коллективаш. Коммунист Голубь Клавдия Кузьминична керте латтача баьцадаараш кхедерий бригадо цхьа бутт хьалха кхоачашъяьй шин план. Дуккхача шерашка денз совхозе хьалхлелаерий мугIарашка йолаш хьайоагIа Клавдия Кузьминична.

Боахаме болх беча шерашка Iоаяь балха опыт, знанеш камаьрша дIалу коммуниста къонача мехкараштa. Из я цар къахьегам вIаштIехьбоаккхар а царна кхетам лур а, хьехам телар а. Шоай наьнага хоатташ санна воккхагIчун хьехам эшаш дола хIама хоатт цунга мехкараша. Клавдия Кузьминичнас шин мехкарел башха ца хеташ цар хаттараштa жоп лу. Цулухьа барт чIоагIа ба бригаде. Къахьегама дисциплина телхаераштa кхетам балара наькъаш наьха оамалашка хьежжа тайп-тайпара хул. Цхьабакъда Клавдия Кузьминичнай цу хьакъехьа бола никъ цаI ба: эйхьаза дош аьнна къонача дега цатоам а ца беш, хозача дешаца хьоасташ, даьча воча хIаман сага шийна эхь хетийташ, из дехке воаккхаш, ше яхачун тIа воалаву цо болхло. Цун дега йIовхало, Iимерзало мехкарий дог доаст. Иштта дика организатор а кхетам телар а я Клавдия Кузьминична. Цулухьа сий ду цун коллективо а кулгалхоша а. Коммуниста Голуба бригаде юкъейоагIача шин звенос тешаме кхоачашду шоай социалистически декхараш.

Коммунист Шубина Изобелла керте латтача бригадас хIанзле, 1,5-зза тIехкхоачашъяьй шин производственни задани. Из ше а тIехьа кхоъ коммунист ва цун бригаде. Боахаме кхы яц из санна коммунистащцеи комсомольцащцеи чIоагIъяь бригада. Дуккхача шерашка хьинаре къахьегаш балха дика хьокхамаш дахарах Къахьегама ЦIеча Байракха орден еннай Шубинаеи коммунисташ болча цун шин звенойштеи. Шу чакхдалале Даьхенна кхы а итташ тоннаш баьцадаараши соми лургба бригада коллективо, — йоах парткома секретара Борисов Анатолий Федоровича.

Сомий бешамаш лелаеш я коммунист Несерхоев Вахид керте латта бригада. Шера йоагIа шин план кхоачашъяьй коммунист Шевченко керте латтача бригада звенос. Хьалха кхачеи тIехьа кхачеи сом кхебу бригадо. 1974 шера шин план елар цун коллективо. ХIаьта укх шера цу хана хинначул кхы а дикагIа хьийкъаб сом. Хьалха кхачаш бола шафран чуийца баьннаб. ХIанзза социалистически декхараш кхоачашдаь баьннаб сом кхебераш, цхьабакъда хIанзчул тIехьагIа кхы а чуэца безаш шортта сом ба цар бешамашка. Боахама специалисташа лерхIачох кхы а 1,5 эзар тонн Iажаш чуэцаргба сом кхебераша.

Ужжал доккхий толамаш доахача хьинаре дакъа юкъедихьад тха механизатораша, — йоах парткома секретара Борисова. — Дукха да царех тийша. Хьинар айдаь цар ханнахьа гIулакх дарах укх шера чуийца соми баьцадаараши цхьаккха кIана ца латаш цIена да. Цу хьакъехьа доккха дакъа юкъедихьад баьцовгIаш лораяра йолча, коммунист Гришин керте латтача отрядо а. Кхаштеи бешамаштеи эшшача боарамахи хан-ханнахьеи молха тохаш гIулакх даьд отрядо. ХIанз уж берригаш а новкъостал деш ба соми баьцадаараши чуэцачеи уж торговле учрежденешка дIакхухьаши.

Берригa хIана бац аьнна кагирхой ба Муталиев Сулеймана бригаде къахьегараш. Цхьабакъда балха опыт йолча боккхагIбараштa тIехьа ца бусаш, шоай заданеш йизза кхоачашъеш къахьег цар массане а. Цун тешал да укх шера цар яьккха къахьегама котало. Соми помидораши пачхьалкхенга йохкара план боахаме хьалхарчарца кхоачашъяьй кагирхоша. ХIанз планал совгIа бола хьувкъам чуэцаш ба уж. Боахама комсомольски организаце секретарь ва бригадир Муталиев Сулейман. Шийн балхах а кагирхой гIулакхех а лаьца цо дувц:

— Ер шу долалуш КПСС XX съездо юртбоахама къахьегамхошта хьалхашка оттадаь декхараш дувцаш комсомольски собрани хилар тха. Берригача комсомольцаша собране дош делар соахкарчул дикагIа къахьегаш шоай боахам дегIабоалабе. Шоай дош кхоачашдеш хьабоагIа кагирхой. ДикагIа болча комсомольцех я Ахматханова Нура, тракторист Сулейманов Мовлди, Ибрагимова Яха. Дика деша, салаIа хов кагирхошта. ХIанз юртбоахама институте заочно деша ягIа Шимченко Галя, Гамаев Расамбек, иштта кхыбараш. Берригаш 8 саг ва уж институташка а техникумашка а заочно дешаш. Совхоза кагирхой доттагIал тоссаденнад Черсий-Балкхарой республика Боксан яхача уллача шоай бар санна болча боахама кагирхоща. ХIара шера дIа-хьа хьоашалгIа ух кагирхой.

С. ШАДИЕВ.

Ноябрь бетта чотагIа къахьегаш ба укхаза

«Чечингсельстрой» треста чуйоагIача гIишлошъеча организацешта ма-эшша гIишлон материалаш Iалашъяра тIагIертта къовсам лоаттабеча аьшкбетона конструкцей заводa болхлоша шерра социалистически яхь йоаржаяьй иттлагIча пятилетка хьалхарча шера плани тIанийца социалистически декхараши ханал хьалха кхоачашдара. Яхье баьннараш «ХIара балха денна — дикала Знак!» яхача девизагIа къа а хьегаш бизза пайда ийбу шоай торонех. Цунга хьежжа дика да цар укх шера доаха къахьегама толамаш. Товарни продукци арахецара ийс бетта план 110,4 процент кхоачаш а еш, планагIа лаьрхIачул совгIа цар арахийцай 165 эзар сома маьха товарни продукци. Цу даькъе планал совгIа 74 кубически метр вIашагIъехка аьшкбетона изделеш, преднапряженни аьшкбетона изделе 1369 кубически метр, 233 квадратни метр кора санагIаш, 140 кубически метр ийнашта тоха ардакх, кхыйола продукци. Продукци маьхала яккхара ийс бетта план 108,4 процент кхоачаш а еш, заданел совгIа маьхала яьккхар 132 эзар сом мах бола тайп-тайпара продукци.

Уж къахьегама толамаш кхы тIа а тоадеш къахьийгад заводa болхлоша укх октябрь бетта а. Цудухьа хIанзлехьа кхоачашъяьй цар товарни продукци арахецареи из маьхала яккхареи итт бетта план. Ер бутт боавлехьа планагIа лаьрхIачул совгIа ара а хийца маьхала йоаккхаргья бIаьш эзараш сомий маьха тайп-тайпара продукци.

Къаьстта дика тоаденнад заводa коллектива технико-экономически хьокхамаш иттлагIча пятилетка хьалхарча шера. Къахьегама овсарле лакхъяра ийс бетта задани 104,9 процент лакх а еш, соахка цу юкъа хиннaчул дикка лакхъяьй из. Цун чотах арахийцай планал совгIа кийч мел яь продукци. Заданел совгIа продукци маьхала яккхарах, бедал, электроэнерги, цемент, кхыйола материалаш кхоярах, арахецача продукцега дIабода мах лохбарах планагIа лаьрхIачул совгIа пачхьалкхенна баь пайда 50 эзар сом да.

Уж къахьегама толамаш доахача къаьстта дика къа а хьегаш социалистически яхье хьалхалатташ хиларца белгалбаьнна ба электросварщикаш Чупринов Иван, Пикарский Вячеслав, оператор Джамалдинова ТIаус, кхы дуккха бараш а. Юкъера лаьрхIача хIара сменагIа нормаш 130—140 процент кхоачашъю цар.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

СУРТА ТIА: (аьрдехьара аьттехьа) электросварщикаш И. Чупринов, В. Пикарский, оператор ТI. Джамалдинова.

И. ПЛИЕВА сурт.

Кердадар юкъе доаладу юрта вахара

Воронежски область. ТIехьарча шерашка «Лискинский» яхача коммунистически къахьегама совхоза болхлойи специалистийи 240 дезал кердача квартирашка чухайшаб. ХIанз боахаме болх беш мел вар кийчдаьча цIеношка бах.

Деррига кхоачамаш долаш паргIатача, кердача, шишша этаж йолча цIеноша хозъяьй центральни усадьба. Укхаза я торгови центр, быта ЦIа, столови, школа, гостиница, культура ЦIа, берийн спортивни площадкаш, ахкенира эстрада.

Юрташкара нах баха моттигаш дикагIа хьалъяра кхайкаяьча Ерригсоюзни конкурсе хьалхара моттиг яьккхай совхозо.

«Лискинский» совхоз дукхаза дакъа лоацаш хиннай СССР ВДНХ. Боахамашта юкъерта кооперацей агропромышленни интеграцей база тIа доахан кхабара специализаци еш я из. ИйслагIча пятилетке 8,9 миллион сом цIена пайда беш болх баьб укхаза.

СУРТАШ ТIА: совхоза директор И. Л. Воинови совхоза хозагIа ярех цхьа моттиги.

В. КОНСЕРВНИКОВА сурташ.

ТАСС фотохроника.

НТР: Iалама «тIехьа а духьала а»

Бакъдар бакъ хиланза дарггдац: вай планетах заповедник е йиш яц. ХIама хургдац технически прогресс соцае гIортарах а: лаьттан кIалхара тIа-тIа дукхагIа яха езаш хул пайдане оахкалаш, дукхагIа хьалъе езаш хул городаши, заводаши, наькъаш а тайп-тайпара сунташ а. Лоацца аьлча, наха эша дукха гIулакхаш да де дезаш. Цудухьа «IаламгахьаюхадерзаЗ» яхаш ду тIахьехамаш кIала кийле йоацаш да.

Пакхха фу дича нийсагIа хургда? Мишта лораяргда баьцовгIаши оакхарийи, хий а фо а цIена мишта хулийтаргда?

Укх тIеххьарча хана гонахье лораяра проблема чIоагIа теркам тIабахийта ювц дунен пресса тIа. Цу даькъе дунен халкъашта юкъе вIаши цхьана гIулакхаш чакхдахара, Iилма тоххамаш дареи проектно-конструкторски решенеш ярен хьакъехьа цхьадола хIамаш даьд. Цхьабакъда из проблема бокъонца къоастае хIанз а гаьна я. ХIаьта ха хьежаш яц, ха дукхагIа дIа ме йода халагIа хургда дувлийта гIалаташ тоаде.

Ше хьахиннача хьалхарча деношка денз Советски пачхьалкхено йоакхо яьй хьунаши лаьттай ганзаши лорайра. В. И. Ленина статьяшка а наха хьалхашка къамаьлаш деш а цкъа санна дуккхаза а яьхад, лаьтта, цу тIа мел дар, халкъа доалахьа да, хIаьта уж кхомбеш леладе а деза. Цхьабакъда, цунга массаза яхар санна а боккъонца а цу дешашка хьежа вIаштIехьдаьннадац советски наьха. 1918 — 1920 шерашка хиннача граждански тIемо а доазол дехьарча интервенце а чIоагIа кIалбитар вай боахам, хIаьта цул тIехьагIа мехка геттара доккха зе дир немецко-фашистски гIаьрахоща баьча тIемо. Цул совгIа, социально-экономически хьалаша а вайна эшараша а безам болча тайпара торо хилийтацар Iалам лораде: бераш шелалах довш латтача хана хьу хьа ца хьокхаш йита йиш яцар.

Гонахьара Iалам лорадара тIаберзабаь цхьа лостам бола болх дIаболабу вай мехка 50-гI шераш юкъеххаьчача хана. Цхьабакъда къаьстта чIоагIа доккхий а комплексни а хиннад уж балхаш укх тIеххьарча итт шера. Из хIана хиннад аьлча, из хиннад Iаламгара «дукхагIа хIама дIадехаш йола» экономика, Iилма-технически революци дегIаярах. Укх иттлагIча пятилетке Iалам лорадара пачхьалкхено дIахийцад цIаккха а ца хийшача тайпара дукха ахча — 11 миллиард сом. Шеко яц, тIехьа тIайоагIача хана цу гIулакхага дIадохийтаргдола ахча кхы а дукхагIа хургхиларах.

Iилма-техническе революци ярах хьахулача зенерча хIамашта духьалйоал НТР ше. Сагой Iаламон шоайла леладу гIулакхаш корта болаш хилийтара бола генеральни лостам ба из. Укх тIеххьарча шерашка СССР Лакхехьарча Совето тIанийцача дуккхача законаша доазув оттадаьд Iалама ресурсаех пайда эцара, гонахьара Iалам лорадара тIадерзадаь гIулакхаш дукхагIа чакхдахар дIадех. Цу законашеи правилашеи вIалла зене йоаца технологи вIаштIехьъяккхарга бода никъ лаха безаза ца оттайой а производствашкареи ведомствашкареи дIадех массе а моттигерча санитарни служба тIахьожама дукха хало хургйоацача тайпара болх белга. Дукха дувца йиш яр цу гIулакха тIаерзаяьча инженерни говзала карагIдийннарех. Из да отходаш хургйоаца технологи юкъейоалаяр, заводашкеи фабрикашкеи хин цикличини оборот вIаштIехьъяккхар, лалаш йола тара юкъейоалаяр...

Iалама керттера «моастагIа» — химически промышленность. ИттлагIча пятилетка шерашка химически предприятеша арахеца продукци 60 — 110 процент тIаккхетаргья, цхьабакъда, цар пайда эца цIена хий 1975 шерарча боарам тIе дусаргда, хIаьта хи чу цар аракхувса зене хIамаш наьха санна кIезиглургья.

Москвана 200 километр мара гаьна йоацаш улл Щекински йоккха химически комбинат. ХIанзчул итт шу хьалха а цун хьажон кIурои бала бахьар кхыметтел гаьнна бахача нахага а. Тахан комбината гонахьа улл парк. Цунна новкъа яц лоаллахара хими. Иштта масала йоалае мегаргья Россе центре улла къаьна промышленни Ярославль, Украинера металлургий город Запорожье, мехка кхыйола а металлургически, цементни, химически промышленни центраш.

Лоацца аьлча, гонахьара Iалам лорадара хIанз цIенхаштта теркам тIабахийтаб. Цу гIулакха тIадерзадаь законаш кхоачашде дезаш да, цар яхар де безам боацар бехктокхаме оазпза варгьац.

Москва санна йолча Iалаьмате йоккхача промышленни городе доагора кIора боагабеш цхьаккха предприяти яц. Бахача нахага электрическичарна меттел тIа-тIа дукхагIа кхоач газовни плиташ. Цу тайпара политика — промышленносте газ юкъейоалаелга, зене йола производстваш города доазол арахьа йоахилга — чакхйоах вай мехка дукхагIа йолча городашка.

ХIанз саг цецаалац Москве, города центре, Москван-хин берда йистошка латта чкъаьрий лувца нах бIаргабайча. КIезиг-дукха хала а хеташ дувц аз цох: дIаяхача ханадувлийта гIалаташ дIадахара дукIезига руэкъа эшанзар. Дукха балхаш даьд хин бухцIенбеш, очистной гIирсащ хьалдеш. Цхьабакъда цу гIулакхага дIадахийтар дайнадац.

Дукха балхаш ду вай мехка ушалаш латта лаьтташ докъадеш, эшача хий дIатIаккхуьаш, лаьтта эрозех лорадеш. Средни Азеи Казахстанеи, мехка къулбехьен а къулбехьен-малхбоален а районашка хьалду каналаши хий декха системаши. Укх пятилетке мехка европейски даькъа тIа уллача Нечерноземье дукха мелиоративни балхаш дергда, Шерра даржаш балхаш дергда.

Советски Союз — эггара дукхагIа хьунаш йола пачхьалкхе. Йоккха я уж лораеш йола а царех дикагIча тайпара пайда эцийтарга хьежа а служба. ХIанз дуккхача моттигашка наьха санна кIезигдаьд хьу хьекхилга (хIаьта цхьайолазаьвIалла хьекха а хьекхийтац), хьокхачул дукхагIа дIаюв хьу. «Баьцара доттагIа» лоравара тIаэзаб берригача бахача наьха теркам. Тоадаьд хьекхача хьунах пайда эцилга. 1975 шерарчул 1980 шера 35—85 процент дегIадоагIаргда мебель, целлюлоза, дахчан шолхех яь плиташ арахецилга, хIаьта хьу кийчъелга шин процент мара алсамдаргдац. Из техническе политика чакхъяккхар бахьанце СССР из дакъа мел доккха да теркалдича мел миссел миллионаш гектараш хьу кулг ца тохаш юсаргья ха хала дац.

Кхетадеш ма-хиллара, саго а производствас а Iаламца леладу гIулакхаш цхьан кога тIа дахара даькъе хIанзчул тIехьагIа де дезаш кIезига хIама дац. ЦIенхашттача законаша дIадехараш «кхета ца деш» бола администратораш, туристаш Iалам «дукха дезараш» кIезига бац. Царна хет «халкъа юкъара дар, шоай долаш» санна. Сона хетачох, уж чIоагIа эшаш дале а, Iалам лорадара керттердар законаши правилаши тIанийяр дац. Ховш мехиллара, административни а финансови а бехктокхаме озар, эшаш хIама да. Цхьабакъда, керттердар фуд аьлча, из да цу проблема лоархIам наьха санна лакхбенна хилар ерригача общественни кхетадеш хилар, цунна экологически даькъе нравственни кхетам балар. ТIаккха шойла «машаре дахаш хургда Iалам, производство, социальни прогресс.

Александр БИРМАН. (АПН).

ДIаяхача замах юхедисараштa духьала-къовсам

ДЫНА ОБРЯДАШ ВАЙНА ЭШАЦ

Вайна дика хов мархаша доккха зе делга халкъа боахама, дынах тешача сага дезала, наьха унахцIенонна, психикана. Из иштта дале а хIанз тIехьа мархаш кхаь бетта кхоабаш бола нах нийслу. Уж ба цхьаккха уйла а ца еш дынах чIоагIа тешараш.

Мархаша халача хьал тIа оттаву саг: дийнахьа хIама а ца дуаш бийсанна далла гIулакх деш, наб а йоаеш, ший низ бохабу цо. Марха кхоабача сага хIама даара режим толхаю, цу тIа гIолла лазар кхет.

Мархаш доастача дийнахьа укх шера а тIехьа гуш бар, байракхаш тIа егIа, машинаш хехкаш лела кагий нах. Мархаш доасталга шоай къаман цIей санна кхетадеш бараш. Вайна юкъе тахан тIехьа болаш болта хьекхар цо. Бакъда, цу тайпара кхетам бараш ди тIехьа кIезиглуш-м латт. Из холуш дар укх шера Наьсарен районе мархаш доастача деношка хинна-юа а. Къаракъ мешна корзагIбаьнна хьувза нах бацар гуш, латар-тохар хилanзар.

Цу дерригие хьагойтар мархий бетта района партийни, советски, комсомольски, профсоюзни органаша белгтала болх баьлга, мархай чулоацами царех доала зен дIадовзийташ.

ХIаьта мархаш доастача деноех доккха цIей даь пайда эца гIийртараш керттерча даькъе дына керте латтараш, мурдий тхьамадаши туркхаши бар, из гIулакх хьалсувсалеш бар дер дайна цхьаннахьа балха боацаш лелаш бараш а.

Цар уйлаш, гIулакхаш зене хиларах лаьца массайолча культпросветучрежденешка беседаш чакхъяьхай, кердаьккхай хьоккхама агитаци, къаьстта атеистий уголокаш. Мархай реакционни маIан хьагойташ йола газеташ тIара статьяш хьа а къестаеш, цар новкъосталца агитбригадаш беседаш еш хиппай кхай тIарча бригадашка, производственни участкашка.

Цу даькъе партийни организацешта доккха новкъостал даьд дIа-юха лелача клуба директора Мальсагов Тухана, ТIой-Юртарча культура ЦIен директора Албаков Бийсолта, пропагандиста райпо председатела Ахильгов Башира, кхычар.

Из болх хьалхарча шерашкарчул дикагIа дIабахьар хьахьокх мархаш доастача дийнахьа ди лелаберий активность лаьгIъенна хиларо а.

Массайолча производственни участкашка, предприятешка цу бетта беш хинна болх мел ца болийташ лелабарах хьахиннар да из.

Хозаш дацар укх шера хьалхагIа санна топаш, тепчаш етташ деш хинна тата, кIезигагIа лелар сарахьа напагI гулдеш дола бераш а.

Цу хьакъехьа из бутт хIатIаотталехьа денз школай педколлективаша берашца, цар даьшца-ноанощца болх дIаболабир.

— ДIадахача шерашца нийслина, — дувц Экажкъонгий-Юртарча № 2 йолча юкъерча школа директора Картоев Мухьмада, — укх шера тха берий хьаахар шозза лакхденнад. Оаха школе даьшноанош хьа а бийха къамаьлаш дир царца. Мархий бетта школе болх беш яр пионерски, комсомольски, депутатски постaш. ХIара деша ца венача сага цIа а бахе бахьан тохкар, хIана венавац хьожаш.

— Цу бетта доккха гIо дир тхона автотранспортни предприяте шофера Картоев Къурейша Мухес, школа родительски комитета председатела, «Экажевский» совхоза бригадира Беков Юсупа Iалдалкъаьдара, звеньевойс Угурчиев Амерхана, кхычар. Уж хилар хIара шоай квартале бахача даьшцаноанощца кхетама болх беш. Цар кхетабир уж, къаьстта бераштa, мархаш кхабарах доккха зе доалаш хиларах. Цар чIоагIдаланза долча дегIа чIоагIа Iатта из гIулакх. ХIаьта дына хьехамаша тувлабу хьахулаш латта цар сакхетам, Iалама, дунен гIулакхаш нийса кхетадетартара доах бераш. Дынах тешаш долча даси наноси шоай берашка кхоачашдайт дына гIулакхаш, мархаш кхоабийт. Даа хIама дагалаттача бераштa дешалац. Марха кхаьба бераш бIогора а ухаш классе Iодеттаденна моттигаш а я.

Школера хьехархой, комсомольцаш, пионераш гул а беннa, даьш-ноанош хьа а бийха, шин сменагIа линейкаш йир. Цига а дийцар мархех доала зуламаш. Цудухьа цу деношка хьалха вIалла ца хиннача тайпара деша хьайхар бераш.

Со хилар Пхьилекъонгий № 2 йолча юкъерча школе а. Цу деношка деша хьа ца доагIаш дисар укхаза 50 бер. Юххьанцарча классашка дешаш бараш берригаш хьабаьхкабар, ца боагIаш бисараш лакхерча классашкара дешархой бар.

— Тхоашта могар оаха а даьдар, — дувц школа директора Хамхоев Исропида. Цу деношка тха школе вIалла ца хиннача тайпара болх беш яр художественни самодеятельность, спортивни ловзараш. Цу бетта тха хьехархоша кхашка увтташ къамаьлаш дир даьшца-ноанощца. ДIадахача шера цу деношка школе ца ихача беранца, цар даьшца-ноанощца къамаьлаш а даьдар.

ХIаьта а цу дийнахьа деша хьа на воагIаш висар иислагIча классера Барахоев Мухьмадз Iалдал-Хьамид, Котиев Исрапила Алихан, Янарсанова Махьмадхана Райшат, Барахоева Салангире Роза, Барахоев Махьмад-Гире Алихан, бархIлагIча классера Ажигов Iийсай Мухьмад, дукха кхыбараш.

Аз кхетадечох из а ца хила тарлора цар шоай ханнахьа школай коллективаш, юртара общественность дерттIа оарцагIъяккха яларе. Цу тайпара хIама хьатIаэттаза берригача коммунистий, комсомольций, ерригача интеллигенце декхар да саббаре кхетама болх бар, къахьегамхоштa хьинаре болх бара а дика салаIара а эша хьалаш Iалашдар. Из де вIаштIехьдаьннадац укхаза хIанз а. ХIанзара сакхетам болча хIара саго шийгара хьоккхам гойтарца мара дына Iоткъама кIалхара боахалургбац нах. Из кхетадеш а кхоачашдеш а хила веза хIара агитатор, пропагандист, хIара советски саг.

Деррига советски халкъ а санна, иттлагIча пятилетка хьалхарча шера планаш ханал хьалха кхоачашъяра тIагIертта болх беш боахк Наьсарера къахьегамхой. Царех дукхагIар дика кхетаду далла ламазаш дарахи марха кхабарахи шоай вахара хьал товлургдоацилга, производстве хьаьнала къахьийгача мара из хургдоацилга.

А. САГОВ, тха собкорр.

Куйбышевски авиационни завод—городе хьалха латта предприяти. Самолеташъерий коллективо бокха болх бу производства технологи эргайоаккхаш, тоаеш. Продукци дикагIа хилийтара, къахьегама овсарле лакхъяра шерра социалистически яхь йоаржаяьй ерригача цехашка. Заводо арахецаш йола реактивни самолеташ ТУ-154 дика йовзаш я шоащ сигала гIолла дика лелаш хиларца. Автоматика, электроника, кердагIа йолча новигационни оборудоване тоъро хулийт царца халача метеорологически хьалашка а никъ бе. Уж ткъамащ дола кемащ лел мехка а дуккхача социалистически мехкий а трассашка.

СУРТА ТIА: завода сборочни цехе.

Ю. БЕЛОЗЕРОВА сурт.

ТАСС фотохроника.

Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета массазарча комиссешка

IАНГА ДИКАГIА КИЙЧЛЕ

Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета бахача наха коммунальни бытовойи гIулакх дара йолча массазарча комиссе аргIанарча заседане дийцар «Городий Грознеи Аргунеи жилищно-коммунальни предприятеша 1976—1977 шера Iана хьалашка болх бара кийчо яра хьакъехьара» дош. Цу дешах лаьца заседане докладаш йир къахьегамхой депутатий Грозненски горсовета исполкома председатела заместитела Н. И. Костюченкоси Аргунски горсовета исполкома председатела В. В. Калиниченкоси.

Массазарча комиссе белгалдаьккхар шаккхе а город Iана хьалашка болх бара кийчъеш горисполкомаша хоадам боллаш болх баь хилар. ИттлагIча пятилетка хьалхарча шера дуккагIа йолча предприятеша организационно-технически мероприятей планаш кийч а яь уж кхоачашъелга Iалашдаьд, цу гIулакха дIадахийта хьожадаьд мел эша материальни рузкъа. Iана кийчо еча хана дикка дукхагIдола нах чубаха цIеноши коммунально-бытови объекташи капитально тоайьй.

Нах чубаха цIенош капитально тоадара йола 1976 шера ийс бетта план г. Грозне 102,4 процент кхоачашъяьй, города юкъерча теплопроводка еха а тишъенна а йола 1767 погонни метр турбаш хийцай.

1976 шера городий советаша ведомствашкара шоашта хьатIаьяздаьд 29 эзар квадратни метр гаргга нах чубаха цIенош. Водопроводно-канализационни боахам а капитально тоабара 186 эзар сом дIадахийтад, планагIа дахийта лийрхIар 135,6 эзар сом мара доацача. Укх шера июле лаьтта аьгача хана йохаяь хинна водопроводнии канализационнии сеташ 160 совгIа йолча моттигашкара тоаяьй, йохаяь гIувнаш, насосни станцеш, оборудовани тоаеш дикка дукха болх баьб. Дукха балхаш даьд газови, электрически, йIовхала сетащ Iана кийчъеш а.

Цунна ихьана массазарча комиссе белгалдаьккхар Грозненен Аргунерен жилищно-коммунальни предприятеш Iан хьалашка болх бара кийчъеш къахьегамхой депутатий Грозненскии Аргунскии горсоветий исполкомаша беча балха юкъе цIенхаштгара кхоачамбоацараш хилар а. Мела лел нах чубаха цIеноши коммунально-бытови объекташи тоаяра балхаш, эшаш йола материалаш хьатIаьхьилга, мел эша болхлой, кхыдола кхоачамаш цига лоаттаделга/Iалашдац.

ЧIоаггIа тIехьайнсай нах чубаха цIенош капитально тоадара ийс бетта план 60 процент мара кхоачашъянза йола Аргунски ДУ.

Геттара эсала лел газ чуйиллара балхаш «Чечингазстрой» треста Спец. СМУ. ПланагIа 94 квартира чу газ чуйилла езаш хиннача 32 квартира чу мара йиллаяц, газ йолаш йолча 101 квартирашка кхы тIа а чуюлаьга 24 квартире мара чакхдаьккхадац. Ремстройтреста Грозненски РСУ нах чубаха цIеноши коммунальни объекташи тоаеча деш дола балхаш во даь моттигаш я, дуккхача объекташкара балхаш йиллача хана чакхдаьхадац.

Къаьстта кхераме гIулакх да города Малхбоалехьарча нах бахача моттигера № 4 йола котельнии (заказчик горисполкома УКС, генподрядчик СМУ-5), № 6 йолча Шолжа аьтта оагIорахьарча моттигера котельнии (заказчик горисполкома УКС, генподрядчик СМУ-4) шеръяра планагIа де деза балхаш тIехьадоахаш хилар. Цул совгIа дукххача ЖКК, ЖКУ, ДУ Iана хьалашка болх бара во кийчбаьб шоай йIовхал телаш бола боахам, нах чубаха цIенош.

Котельнеш Iанга кийчъяра даькъе доккха кхоачамбоацар лархIа дезаш да резервни доагор доагаде торо хулийташ йолча оборудованеца уж Iалашъянза хилар.

Нах чубаха цIенош, коммунально-бытови объекташ Iана хьалашка болх бара кийчъеча цIенхаштгара кхоачамбоацараш хилара бахьан да къахьегамхой депутатий горсоветий исполкомаша жилищно-коммунальни боахамий кулгалхошкара боаггIаш бола болх хьа ца бехар, цу гIулакха лерттIа тIахьожам ца лоаттабар, цу даькъе Советий активои дуккхача общественностои дакъа лоацалга Iалаш ца дар.

Массазарча комиссе дийцача дешах боаггIаш бола соцам тIа а ийцар, долаш дола кхоачамбоацараш дIадоахилга из ле декхарийла барашта дIа тIа а диллар.

Г. ГОРБАКОВ,
Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума орготдела инструктор.

БАЬЦАДААРАШ КХЕДЕР

ГуйрaŋI малхон мизон бесаза даьккха, дезал чIоагIача когаш тIа оттабаьча наьна юхьа тIа гIолла ханий шуйнаш санна гIашлой такилгаш, машиний наькъаш урагIен пхорагIен ухаш улл хIанз, хьувкъам чуийша лаьтта. Иштта улл из «Юбилейный» совхоза баьцада лаш хьувкъадаьча а. Массехк ди хьалха ваццалца бIарахьежа дог доагIаш, цIеча бесара дар совхоза помидорий кхаш. Грознера, кхыхахьара гIо-новкъостал де баьккараша йоахар: «Маца чуийца яргья ераш?!» ХIаьта а чуийца яьлар. Уж тайпа дешаш къаьстта дукхагIа хозар Гиреев Султана доал деча бригада кхашка. Дукха хилар укхаза тайп-тайпарча коллективашкара нах, цукха чуийцар чам бола помидораш.

Гиреев Султан къона коммунист ва. Орджоникидзера юрта боахама институт чакх а яьккха диплом хьанийцача шера вера из «Юбилейный» совхозе. Цу совхозах «Юбилейный» аьнна цIи тиллар а ший бахьан долаш да. 1967 шера Октябрьски Революце 50 шу дизара сийна из совхоз вIашагIъеллар хIанз «Пригородный» саллата совхоза хиннача кхоалагIча отделене.

Иштта, укх совхозе хьожаваьча Гиреев Султана хьалхарча шера болх бир лаьтташта хий диллара даькъе агроном волаш. ШоллагIча шера бригада елар цунна. Бакъдар аьлча, бригада массаза тIехьаюсаш яр. План кхоачашъяцар, моттигаш нийслора ах план мара ца еш а. Бригадана керте этта 1973 шера коммунистически парте мугIарашка дIанийцар Гиреев Султан. Iалаьмате лоархIаме ха яр из эIамигача сага вахаре.

Цкъан шоззен книжкай оагIонаш хьайийлла Iанзар Султан, цкъан шоззен кердадаьккха Iанзар цхьан хана ше Iомадаьр. ХIанз цунна хьалхашка книжкаши, зачеташи, экзаменаши хиннa Iацар. Хьалхашка лаьттар дар бакъдола къахьегама вахар, дукххачар а кхел, царца дIадийнача шерача кхай кхел а йолаш. Дуккхаза а хьажа вийзар цуи бригадо даьрашка а де дезаш ца деш дисарашка а. Деңгар ди мел доала лаьтта лелада́ра йолча агротехника бокъонаш а хьалхалаттарий опыт а кIоаргагIа ме йовз Султан теша ваьлар бригада толамаш лоха хилара бахьан лаьттанна во доал дар долга, дIахо иштта болх бе йиш йоацилга. Цу шера шийна йола план кхоачашйир бригадо. 108 процента кхоачашйир цар баьцадаараш кхедара план. 1974 шера 110 процента кхоачашйир.

Геттара хала дера 1975 шу. Хала дера из республика юрта боахама а. Ди а бийса а ца къовсаш болх бора бригада доакъашхоша. ХIанз царна ховра къа ца хьийгача, е еззача беса лаьттан йоакхо ца йича шу мелла дика денадале а хьувкъам лакха хила йиш йоацилга. Цунга хьежжа мара мича хул хьаэцаш дола алапи а коллектива юкъе сий а.

—Из хала шу дар. Дийнахьа а бус а хий дуллаш, оасар деш къахьийгар бригадо, — йоах Султана, из ха дагаухаш.

ХIаьта а хьувкъам лоха хилар. Бакъда, хьийга къа-м довизар. Совхозе дикагIа толамаш дар Гиреев Султана кулгаллеча коллектива. Вешта аьлча, хьалха яр-кх.

— Укх шерага-м къаьстта дикагIа кийчо е лоладелар тхо хьалхxе а. Из дувзаденнадар парте XXV съездаца, цо хьалхашка оттадаьча декхарашца. Тхона дика ховра эффективностеи дикалеи пятилетка ер йолга а, юххьанца денз берригa болх цу гIулакха тIаберзабаь хила безилга а, — йоах Гиреев Султана.

ХIанз майрра ала йиш я: бригадо къа дика хьийгад. План 70 йолча бригадо пачхьалкхенна дIаелар 85 тонн нарсаш. Бригада толам бовзийташ укхаза белгалдаккха деза Гиреева бригадаца социалистически яхь лелаеча Дагаев Iадлана бригадо мара вокх бригадаша нарсаш кхеяра план кхоачашъяь ца хилар. ХIаьта Султана бригадо планал совгIа 15 тонн нарсаш дIаелар.

ПланагIа шоаш помидораш дIайийнача 34 гектара тIара 550 тонн помидораш дIаяла езаш яр Гиреева бригада. Парте XXV съездо юрта боахама болхлошта хьалхашка оттадаьча бехкткохаме декхараштa жоп а луш 680 тонн помидораш чуэца дош делар бригадо. «ХIара кхайна — дикала Знак» яха дешаш шоай къахьегама ларде оттадир. Дуллаш дола хий, тохаш йола удобрени, деш дола оасар дикен цIенен дора. Ди а бийса а къовсанар цхьанне а. Ховра дош деннаделе кхоачашде дезилга. Шоашкара дика масал гойташ къахьегар Закиева Салматус, Муртазова Аьсета, Молочиева Жовжана, кхыбараша. Султана къаьстта белгалвоах ший бригадана тIачIоагIваь хинна тракторист Ацаев Султан.

— Болх сиха бе гIерташ вацар из, болх дика бе гIерташ вар. — йоах цох Гиреева.

812 тонн! Иштта ба бригадо чубена помидорий хьувкъам.

Совхоза карара кара тела ЦIе байракхи бIаь тума ахчен хьайийцар Гиреева бригадо. Хьайийцар «Консервплодоовоща» оттадаь бIаь тума совгIат а. Из хьожадаьдар 15 сентябрага кхоачаш помидораш чуийца яьнача бригадана.

ХIанз чуэца езаш йисараш кхоккха ях гектара тIа дIайийна столови свеклан тIехьа кхача кабуци я Гиреева бригаде. Цига тхо нийсденнача хана шоай совхоза кхыча бригадана хохаш чуэца новкъостал деш яр бригада. Кховзткъа центнер кабуци иззал свеклан я бригада планагIа чуя езар. Цаззен — ахаззен цар план а кхоачашъе лерхI бригадо.

— ХIанз туйре а щеллуш йоагIа. ДогIаш а делх касткаста. Хасаев Джалаудде бригадера хохаш чуийца даьлча сихха тхоай кабуци свеклан чуэца а хьатIахулача шера хьувкъама лард кийчъе а еза, — йоахар Гиреев Султана.

Коллективе лоархIаш а сий деш а ва Султан. Из лархIар дувзаденна дац Султан массанена товр де гIертарца. Султана хов доаггIар хьадеха а эшар дIадала а. Цун бригаде дукхагIа бараш кхалнах мабий. Атта дац кхалнахаца болх бе. Атта дац хьо нийсхо езаш веце, нагахьа санна Iа озабезам бой.

Автомашинаца тхо бригада кхашка дIадолхаш кхыча бригада болхлой бар тхоца. Цхьацца беганн а вIаши Iоттараш а яр шин бригада болхлошта юкъе. Цар къамаьлага а юкъ-юкъе йоIо пандарца йоаххаза оазага а ладувгIаш вагIача аз кхетадир Гиреев Султан коллективе а совхозе а лоархIаш хилар. Из лархIар шийна кIал чIоагIа лард йоллаш а дар. Ха яха кхалнах а хIанзза кхийна мехкарий а бар къамаьлаш даьраш. Цар къамаьлех кхетаде хала дацар Гиреев Султан болх бизза хьабехаш а эшшача дика новкъост а хилар. Сона цIаьхха дагадехар Фурманова яздаьча книжка тIара Чапаева дешаш: «Со командир мацав, тIем тIа ва. Со волча чувенавий хьо, Iоха, чай мала соца».

Да а да из иштта. Болх — болх ба. Из да хьа рузкъа, хьа сий, хьа кхоане. Цудухьа, балха тIа кулгалхо доаггIар хьадехаш ца хилча сий долаш хургвац, озабезам беш из хула хийравалаьза а Iергвац.

Султан къона коммунист ва. Юкъерча дегIара, малхон мехон мерца бос бола, ншта а хьатара бос бола из дегIа а низа а визза ва. Хеталу, дIахо бахьа безача къахьегама наькъага, из мелла хала, чоалхане бале а цунга кхоачашбулургба аьнна. Вешта аьлча, хьалхашка я цун кховне. Дег тIара лов, кхы дIахо а цо доккхий толамаш доахаш ший къахьегама сий лакхдар.

М.-С. ПЛИЕВ.

Хьалъеш латт ЛАЭС шоллагIа аргIа

СУРТIА ТIА: Ленинградски атомни электростанце шоллагIа аргIа хьалъеча лелаеча социалистически яхье даим класси моттиг лелаеш я И. В. Кузнецова сварщиккий бригада. Аьрдехьара аьттехьа: бригадир И. Кузнецов, сварщикаш В. Грин, В. Литвинов, В. Курякин, В. Щербаков. Хьалха латтача коллектива берригa членаш «9-ча пятилетка ударник» яха сийлен знак енна ба.

М. БЛОХИНА сурт.
ТАСС фотохроника.

ХЬУВКЪАМЦА ГIУЛАКХ ДА

«Чечингстройтранс» яхача треста 5-ча филиала Аргунски гаража къахьегамхоша хьинаре дакъа лаьцар Малгобекски района боахамашка ка бола ялаташ чуэцача. Цу гIулакха гаража кулгалхоша 22 машинах латта автоколонна къоастайир. Иштта бIаьш тоннаш моша доакъар а доахана Iадоакххаргдолича моттигашка тIаззар шофераша. Транспортни предприяте викалаша баь дика болх чIоагIа хоастабир «Луч», «Малгобекский», «Ингушский» совхозий администрацеша.

Пачхьалкхен амбарашта ялат тIаозара хьинар ца кходеш болх барца белгалбаьлар водителаш Абуталипов Мохьмад, Магомадов Хизар, кхыбараш. «ХIара балха денна — дикала Знак» яхача девизагIа болх а беш, хьалха латтача шофераша къовсам лоаттабора ялат ца дойтар духьа, сихха хьаувзар из кхашкара. Цудухьа хозахета бацар боахамий кулгалхойи специалисташи юха шера а аргунски водителаш шоашта новкъостала бахкарга догдоахаш шоаш хилар кхайкадеш.

Ка бола ялаташ туйнна баьнначул тIехьагIа машинашта бокъонца технически гIулакх а чаь, хIанз шоай машинашца Наурски района комсий совхозашка болх беш ба аргунски автопредприяте водителаш.

Цу автоколонна начальника Белигов Iабдуллас автотранспорта системе болх бу 12 шу да. Цу юкъа ше Iоаяь йIаьхий профессиональни опыт камаьрша дIател цо къоначa водителашта. Балхах дика кхеташ вола кулгалхо ше хиларах тара, кхетамца вIаштIехьбаьккхаб А. Белигова коллектива болх, цудухьа цун членаша доккхий къахьегама толамаш а доах. Цу гIулакха царна новкъостал ду доттагIал долаш, барт тайна уж хиларо.

Цар доахаца толамех эIамига дакъа даллац ремонтанкий хьайареча, нийса вIаштIехьбаьккхача къахьегама.

ЧIоаггIа сий деши лоархIаши ва укхаза Умаров Хожмахьмад. Кулга говзал йоккха йолаш ва оал цунах новкъосташа. Каст-каста моттигаш нийслу слесараша е шофераша, автомобила еха оатхал кхы шоай тоае вIаштIехьа ца а даьле. Хожмахьмадагара новкъостал деха боагIаш, хIаьта цул тIехьагIа долла хIама ший метта а отт.

Ремонтникий бригадана 32 саг ва. ХIаьта цунна керте латт производстве дикагIа вар, кагирхошта хьехам телар — Душаев Мутуш. Керттерча даькъе кагирхой ба коллективера бараш, цхьабакъда дуккхача шерашка къахьийга йоккха опыт Iоаяь кадрови болхлой а ба цунна юкъе. Къоначa ремонтникашта новкъостал ду цар, къахьегами шоай предприяте традицеши дукха еза Iомабу уж.

Къаьстта хоастабе боагIаш ба социалистически яхье хьалха латтараш слесараш Колобердин Дмитрий, Юсупов Супьян, плотник Ястребов Николай, кхыбараш.

Гараже — 5-ча филиале дика традици хьахиннай ялаташ чуэцара балхаш доладеннача хана—шоаттденошкен кIирандeношкен — Шалински района боахамий кхашка болх бар. Мукъача деношка шекара заводе свеклаш дIаккхухьаш хIанз 25 автомашин я.

А. АХМАТОВ.

Доазол дехьара

РИУ ДУ ОУРУ КЕРДА ВАХАР

Риу ду Оуру — Сан-Томеи Принсипеи Демократически Республике эггара хьалхарчеи йоккхагIа йолчеи коллективни юртбоахама фермех цаI. Къона ба боахам, укх шера июль беттa ше кортамукъабаьнна эггара хьалхара шу мара леэданза бола мохк ше а санна.

ТАСС корреспондент хиларах тарра, Сан-Томеи Принсипеи из цIей дездеча нийсвелар со. Африка малхбузехьарча бердашта йисте Атлантически океана хина юкъе иштта цIи а йолаш йоахкача гIайреш тIа уллача цу боккха боацача африкански мехка халкъо хьахьекхар пхи бIаь гарггача шера кхыча мехкашкахьара тIалаьттача доалах юхейиса во тIехьале дIаяккхара ший къахьегамца новкъостал де чIоагIа лаьрхIа ше хилар. ХIаьта тIехьаленна кхаьчаб республикана тIехьабиса, докъош доаца, алхха какао-бобаши кофни доахаш бола юрта боахам, вIалла а йоаца промышленность. Iалаьмате дукха бераш довлга: Сан-Томеи Принсипии яхача йоккхача шин гIайренахи массехк кагийчарехй латта, верригаш а 80 эзар саг мара ца ваха мохк боккхийча португальски лаьттай даьй бIарчча цхьа кха морг хиннаб. Царна бовкъаш сеттадаьд берригаш а хIана бац аьнна болча болх булургболча наха. Цхьабакъда балха кулгаш тIаккха а тоъацар (къахьегама овсарле геттара лоха яр), цудухьа Африкерча кхыча португальски колонешкара — Анголера, Мозамбикера, Зелени Мыса ГIайрешкара тIаккхувлар колонизатораша балха низ.

Риу ду Оуру юртбоахама фермах лаьца каст-каста дувц къаман радиос ший передачашка. Цунца дувзаденна да республике керда, прогрессивни мел дола хIама.

Город Сан-Томена 20 километр мара гаьна яц ферма. Риу ду Оуру бодача наькъа йистте гIолла хьалдада какао дувча ферма доалахьара Iалаьмате доккхий кхаш. «Шоколадни гаьний хенаш тIа чIоагIа боалл какао сом — цхьабар Iажа тIа, вож сийна бесса. Ферма центральни усадьбе дIачуводача ягIача коанаIараште тIегIолла дIаяздаь латт: «Вай аграрни реформа — город Сан-Томеи Принсипии халкъо Африка экономически кортамукъа яккхара юкъе лоаца къаман дакъа». Риу ду Оуру юртбоахама болхлоша мехка эггара хьалхарчарца решени тIайийцай коллективни боахам хьабара хьакъехьа.

Боахама балхах лаьца ТАСС корреспондента дийцар Камиу-Рибейру — болх беш 1500 совгIа болхло а волаш йолча ферма администраце председатела. Шера 800 тонн гаргга какао-бобаш чуяхь фермо. Белгалдаккха доагIа сантомийски какао-бобаш дерригача дуней тIа цIи хеза хилар. Эггара хьалха Къулбехьен Америкера духьал укхаза дера португалацаша какао гаьний ги.

Какао-бобаш йокъаю комплекс лелаеча бригадана керте латт Антонио Тешейра. Цун кхел Сан - Томерча эзараш болхлой кхела тара я. 18 шу хьалхагIа Зелени Мыса гIайреш тIара воалаваьв из Риу ду Оуру. «ДIаяха ханаш дагайоха а безам бац, — доккха са доах Антониос. — Малх хьалбаьлча деңз чубиззалца бора болх. Кер биззал яа хIама йоацаш дахар. ХIаьта хIанз дукха хIамаш хувцаденнад. ХьалхагIарчул кхозза дукхагIа доакх оаха ахча. Балха ди нормированни да. Мах бала ца безаш деш тха бераша школе».

Хьувкъам лакха кхебеш хиларех берригача мехка цIи хеза Iац Риу ду Оуру коллективни ферма. Керда юртбоахама техника эцара шоай доIамагIа ахча гулдара болам болабаьб укхаза бригадана.

Цу боахама болхлоша шоаш кходаьча ахчах трактор ийцача дийнахьа «Революсао» яхача сантомийски газето цу хьакъехьа яздора: «Мехка реконструкци яр — сага сий бахьан долаш лоаттабеча къовсама этапех цаI.

Яунде-Сан-Томе.

Б. ПИЛЬНИКОВ,
ТАСС корреспондент.

МЕХКДАЬТТА ДУКХАГIА ХИЛИЙТАРА

ИттлагIча пятилетка хьалхарча шера къаьстта дика къахьегаш я «Сунжанефть» НГДУ Iилмани производственнии балхий цеха (ЦНИПР) коллектив. Цхьа бутт дIабахийтабац цо пачхьалкхен плани скважинаш таххара графикаши тIехкхоачаш ца еш. Укхаза яхье а баьнна хьинаре къахьегаш ба скважинаш тохка болхлойи химлабораторе коллективи. Химлабораторе коллективо ханханнахьен тайп - тайпарен химически анализаш ю.

ЦНИПР - а коллективана хьалхашка оттадаь керттера декхар да къаьнача фонда скважинех ма-могга дукхагIа пайда эцийталга. Из дувзаденна да мехкдаьтта кIеж а тохийташ бурувдеттараша укх тIеххьарча хана мехкдаьттахошка хьалуш йола скважинаш геттара кIезигъяларца. Дукха балхаш ду цу цеха болхлоша скважинашкара мехкдаьттаца хьадоагIа хий кIезиг а деш цигара доаккха «Iаьржа дошув» дукхагIа хилийтара, лифтови турбашта кIуви парафини тIа ца йижийтара. Иштта парафин чуюжаш хул скважинашкара группови установкашка йолхача линешка а. Из кхоачамбоацар дIадаккхара а дукха балхаш ду цар.

Лифтови турбашп мехкдаьтта линеши цIенъяра эшаш я дIа-юха лела пропарочни установкаш, уж кхоачамхиллал йоацаш хул дуккагIча хана, къаьстта Iан замалахьа. ХIанз «Грознефть» объединене керттерча геолога В. И. Коновалова рекомендацех Карабулак-Ачалкхе яхача мехкдаьтта доахача моттиге тIерча мелашкара цхьан ханна мехкдаьттеи гази яха доладеннад тхо. Цул совгIа «СевКавНИПИнефть» коллективо еннача предложенех кIаларча мелашкара мехкдаьтта доахача скважинашка мехкдаьтта тIоанашта низ тIалоаттабара ах бетта хий чу а ахийте цул тIехьагIа ах бетта мехкдаьтта доахаш болх байт.

Боккха низ ловш йола эх дюймови вентилаш, расходомераш ца хилар бахьан долаш скважинашка Iочуухийтача хина нийса учет лелае вIаштIехьдалац тха, группови установкашкарча къаьнача прибораша нийса хьахьокхац мехкдаьттаца хьайоагIа газ меллай. ХIанз «Сунжанефть» НГДУ коллективо хIара дийнахьа 700 тонн мехкдаьттеи 600 эзар кубически метр гази йоакх. ХIаьта Грозненa эша газ беттагара беттага дукхагIа хул, хIаьта царна ма-эшша газ дIаяла тха вIаштIехьа а далац. ХIанз мехкдаьтта даккхарга дIабода мах лакха ба тха управлене. Цудухьа еррига тхоай резерваш оарцагIа яьхай оаха цунга дIадодар лохдара, лаьттан ченашкара доаккха мехкдаьтта дукхагIа хилийтара.

Уж балхаш деча доккха дакъа лоац ЦНИПР-а коллективо Массаза толамца кхоачашду цо ше тIаийца социалистически декхараш. ХIара болхлочун къаьст-къаьста социалистически декхараш да, хIаьта берригача инженерно-технически болхлой шоай творчески планаш я. «ХIара балха денна — дикала Знак!» яхача девизагIа къахьегача цехерча болхлоша, химлабораторе болхлоша, тохкама экипажаша балха дикала графикаш, нийсденнача кхоачамбоацарий учет лелаяра дола дневникаш юкъедоаладаьд. Бутт чакхбаьлча хIара болхлочо беча балха оценка ялара доккха новкъостал дергда цо, нийсса къоастлургба яхье хьалхалаттараш, цунга хьежжа хургья телаш йола премеш а.

Социалистически яхье даьхача къахьегама толамий итогаш йича укх шера шоллагIча квартале ЦНИПР-а коллективана елар шоллагIа моттиги ахчан премии. Къаьстта дика къахьегарца белгалбаьнна ба тохкамашта вола инженер Балакирев Николай Петрович, тохкама балхаш ду боккхагIбола операторaш Байгаров Василий Петрович, Бескарцев Алексей Андреевич, Кузин Александр Александрович.

Доаккхаш дола мехкдаьтта дукхагIа, дикагIа, дарегIа хилийтара дукха балхаш даь дале а тха яр санна йолча цехашца опыт дIа-юха ялара болх эсала вIаштIехьбаьккхаб тха цеха коллективо. Укх шера духьал цкъа мара даха хинна дац тхо яр санна йолча «Грознефть» НГДУ цехе. Iалашон отделаша е йоагIача тайпара Iалашо яц. Уж кхоачамбоацараш дIадоахаш, нийслагIча пятилетка хьалхарча шера планий тIаийца социалистически декхараши толамца кхоачашдергхиларах дог тийша я ЦНИПР-а коллектив.

В. ВОЛОДИН.
«Сунжанефть» НГДУ ЦНИПР - а воккхагIвола геолог.

ФУ ЙОАХ ИЙС БЕТТА ИТОГАША?

Шалински района хьайбаш лeладераша, КПСС XXV съезда исторически решенеш кхоачаш а еш, хьинаре къахьег иттлагIча пятилетка хьалхарча шера. Из хьахьокх ийс бетта итогаша. Масала, халкъбоахама планагIа дIабахача 9 бетта 1590 тонн дохка дезача метте пачхьалкхенга дехкад 1782 тонн дулх. Цу юкъа шура дIатуйнйеча пунктaшка дIачуеннай ийс бетта заданегIа 4490 тонн яла езача метте 4626 тонн шура. Иштта фуаш а, планагIа 3700 эзар дохка дезача метте 5424 эзар дехкад пачхьалкхенга 9 бетта.

Ийс бетта план кхоачашъеча эггара доккхагIа толамаш даьхад XX партсъезда цIерагIча колхозо, «Южный», «Искра» яхача совхозаша, «Кавказ» яхача котамий фабрико. Масала, XX партсъезда цIерагIча колхозо дIаяхача кхаь квартале заданел совгIа 85 тонн шура ехкай пачхьалкхенга. Цу толамах кIезига дакъа даллац опыт йолча доярхой Ахмадова Яхий, Джамалдиева Аманта, Ахмадова Курбикай, Ваидова Рукъета, шоай шера декхараш дикка тIеххоачаш а даь, хьатIадоагIача шера ютах къахьегаш болча дуккхача кхычар.

ДIадахача шера яьккха хинначунца нийсйича XX партсъезда цIерагIча колхозе 50 тонн дукхагIа яьккхай шура.

«Южный», «Искра» яхача совхозий шурий-товарни фермаша дулх дIачуийдеча пунктaшка планал совгIа дIадахьийтад хьалхарчо 15 а шоллагIчо 3 а тонн дулх, шура — хьалхарчо 71 а шоллагIчо 26 а тонн. «Кавказ» яхача котамий фабрико ийс бетта халкъбоахама планагIа лаьрхIа хинначул дукхагIа дехкад пачхьалкхенга 70,5 тонн дулх, 1612 эзар фуъ.

Шоай планех дика лоархIаьй иштта «Шалинский», «Автуринский» совхозаш а Куйбышева цIерагIа колхоз а.

Халахете а, укх шера 9 бетта программах лоархIа ца даь боахамаш а да районе. «Джалка» яхача совхозои Ленина цIерагIча колхозои, хьайбай продукташ яхареи пачхьалкхенга йохкареи дешаш дикагIа вIаштIехьдахара лерттIа де доагIар ца дар бахьан долаш, дIабахача 9 бетта доккха пачхьалкхен декхар тIадисад. Шура йохкара халкъбоахама план «Джалка» яхача совхозо 95 процент. Ленина цIерагIча колхозо 80 процент кхоачашъяьй.

МалагIа хьал эттад районе хьайбай продукташ кийчъяра 1975 шера укх ханналца кийчъяьрашца нийсйича? Дика хIамаш кIезига да цу даькъе. Укх шера дикка лаьгIъялийтай района дукхагIа йолча колхозашеи совхозашеи шурен дулхи кийчдара темпаш. Аьлча кхоачам ба, 1976 шера 9 бетта районо пачхьалкхенга ехка шура 315 тонни дулх 59 тонни кIезигагIа хилар.

Дулх кIезигагIа кийчдаьд частни секторе а.

Из декхар кхоачашдара боахамий кулгалхошеи специалисташеи, шурий-товарни фермай коллективаша шоай дерригa низаши хьинари тIадахийтанза даргдац.

А. БАРЗАНУКАЕВ.

ТЕРНОПОЛЬ. Днепропетровски комбайнаш ечарга Л. И. Брежнева дахьийтача письмона доаггIача тайпара жоп а луш «Знак почета» яха орден лелаеча «Тернопольсеклокомбайн» яхача заводан коллективо дош деннадар «КС-6», «БМ-6» яха лакха ов сарле йола свеклаш чуэца комплексаш мехка свеклаш лелаерашта дIаяхийтара заданеш ханал хьалха кхоачашъе аьнна. Встречни планагIа ялх мугI бола свеклаш чуэца 100 комбайн кхы тIа а арахецаргья. Уж комбайнаш свеклашта гIулакх дара йоаржаьча яхь котъяьннача комсомольско-кагирхой звеношта дIалургья.

СУРТА ТIА: комбайнаш кийча техника латтача площадка тIа.

Ю. ИЛЬЕНКО сурт.

СЭВ членаш долча мехкашка хьаеш йола Венгерски автобусашта, польски экскаваторашта, кхыйолча транспортни средствашта эшаш а автономцо болх беш а йола калориферaш арахец Нойбранденбургерча (ГДР) «Эльхайцгерэте» яхача предприяте болхлоша.

АДН—ТАСС сурт.

ДОТТАГIАЛ ХЕСТАДУ БАГАХБУВЦАМО

Халкъашта юкъера доттагIал къаьгга дувц Нохч-ГIалгIай багахбувцам тIа. Масала, «ГIалгIаи черсен — доттагIий» яхача дувцар тIа хьахьекхад вIаши хьоашалгIа а ухаш, царна юкъе латта доттагIал. Шише дикагIа хьоашал де, кхыдола гIулакхаш де гIерташ яхь латт царна юкъе. ЧIоагIа сий деш тIа а эц, доккха хьоашал а ду гIалгIачо ше волча венача черсечоа, иштта гIулакх ду черсечо а ше волча гIалгIа веча. Цар вIаши гIулакхаш тIадехк доттагIал мишта чIоагIа да хьожаш.

Цкъа ше волча венача ший доттагIчоа — черсечоа мехкарийн кагий нахи гулбий, ловзар ду гIалгIачо. Цига цхьа йоI езалу черсечоа. Из хиннай гIалгIачунна дукха еза, цо дог доаха йоI. Ший иштта езаш йолга дIа а ца хойташ, из йоI ех цо черсечоа.

Нохч-ГIалгIай халкъа иллеш тIа йоккха моттиг дIалоац халкъий доттагIало. «Эрсий кIанти нохчий кIанти» яхача илле тIа дувц цу шиннена юкъера доттагIал. Нохчий кIант цхьа новкъостал эшаш эрсий кIант волча вода. Воккха хьаьша а вийя, тIаэц ше волча вена нохчий кIант цо. Эшаш дола новкъостал а ду.

«Гехо» яхача илле тIа дувц шоашта гуржий аьлаша низ беш хилар царна юхадекха гуржий мехка ваха хиннача Гехох, из гуржий аьлаша лаьца набахта волларах, из кIалхарваккха цун доттагIий оарцагIбовларах. Гехо набахтара арваьккха вола цун доттагIа гурже Ганза. «Мерза доттагIа» оал цо Гехох. Къонахчун дог дола Ганза эше вала а кийча ва ший доттагIа мукъаваккхара. Гехон Ганзен гуржий паччахьа Хункара бIуца тIом беш болча хана царна оарцагIбоагIа цу шинне доттагIий: Нохчашкахьара Дибе воI Талати Гуржашкахьара Залмен шоашца бIу а болаш. Цига вена хьакхоач Ганзе доттагIа гIумке Дунда а, шийца бIу а болаш.

Цига тIом беш Хункар паччахьа вув Ганзас. Иштта котало гуржий кIантага кхоачийт илле тIа. Цу тIа бувц тайп-тайпарча къамех бола доттагIий.

«Шотарча Аьстамарен майрача Довдасен эрсий кIант мишта кIалхарваьккхар», «Дибе Овтархa», «Овтарара Ахьмад», «Аьккхий Жанхот» яхача а кхыдолча а иллеш тIа бувц эрсий кIанташта гIо даь вайнаьха къонахий.

Овтарара Ахьмад эри ара салоIаш волаш, из тхьайсача хана цунна тIакховч ГIизлярера гIалгIазкхий кIант. Цунна вIалла а хала дац тхьайса улла нохчий зIамига саг ва а вийна, цун говри герзи дIадахьа. Бакъда, цо из тийша болх бац. Цунна юххе ше Iовуж из, цига тхьовса а тхьовс. Сомаваьннача нохчий кIанта гу шийна юхе тхьайса улла эрсе. Из сомаваьлча, шийца лата хьех цо казак. Бакъда, эрсечо машар кхайкабу. Цигга доттагIал тосс цар.

Вайнаьха дикача кIантех доахка эздий гIулакхаш, денал, къонахчал долаш гойт вайна багахбувцам тIа бувца кхыча къамех бола къонахий а. Эпоса тIара нравственни эстетически дика гIулакхаш духьала цхьан къамах болча нахах дакъха ца Iеш, дукхкхача къамех болча нахах а доахкаш хилар гу вайна, уж массе къамий, дерригача адамий юкъара гIулакхаш да.

«Жерочун кIантахи гуржий кIантахи долча илле» тIа дувц цу шиннена юкъера доттагIал, из мишта чIоагIденнад.

Гуржий мехка ший доттагIа волча вода жерочун воI. Цхьаккха хIама шийна даь доацаше а оарц доаккх цо гуржий кIанг воагIий хьажа, цун денал, цох бола тешам тахка. ОарцагIвоал цунна гуржий кIант. Цу тайпара массехказа кхы а ду цо из. Гучалоал къонахчун, дикача сага гIулакхаш доахкаш, тешаме гуржий кIант хилар, тIаккха цунца доттагIал лоац жерочун кIанта.

Цу тайпара гуржий кIанто а тохк жерочун воI. Иштта чIоагIлу царна юкъера доттагIал.

ГIалгIай кIант санна денал, къонахчал, эздел долаш, тешаме ва гуржий кIант а.

Эрсий исторически литература тIа лоамарой хьаша тIаэцарахи доттагIалахи куначество оал. Из дош тюрски меттацара хьаийца да, вайнаьха метта хьатIа ца эшаш дисад из. Ховш ма-лий лоамароех доакка прогрессивни гIулакхаш эрсий культуран литературан дикагIа болча викалаша чIоагIа дика лийрхIа хилар. Л. Н. Толстойс нохч-гIалгIай халкъа поэтически творчества, халкъа иллей боккха мах баьб. Цо доккха хьоашал а леладаьд вайнахаца. Цун воккха хьаша хиннав Мисирбиев Садо. Вайнахаи казакаштеи юкъе машар, дика гIулакхаш хилар дезаш а уж хилийтара нах тIахьсхаш а хиннав сийлахь-воккха эрсий писатель. Ший произведенеш тIа цо белгалъяьхай нохч-гIалгIай халкъа вахара боахамен духовни оагIонаш.

«Кунакаш» яхача ший дувцар тIа писателя А. П. Кулебякина къаьгга хьахьекхад казакашта, нохчашта, гIалгIашта юкъера доттагIал, царна юкъе дола дика гIулакхаш. Цу тIа дувцар бокъонца хиина дола хIама да. Из хиннад 1846 шера. Червленни станицера къона казак Влас Фролов чов бIехъяларах ког дIабаккха беза аьнна Грознерча эскара госпитале вуг. Из де гIерт лораш зIамига саг ког дIа ца баьккхача валар кхераш.

ФроловгIяр хиинаб нохчий хьаьший болаш. Влас иштта чов хинна Грозне крепосте воалаваьа аьнна шийна хезача, цига воагIа Эрисхан. Во хьал долаш Влас волга гучадоал цунна. ХIара Iурен сарахьей вода Эрисхан Власа тIехьа. Шийгара лазар, цо тIатесса кхерам Власа бийцача велх Эрисхан. Лочкъа а вийя, госпиталера аравоаккх цо ший доттагIа Влас, Червленни станице дIавуг из. Цунна дарба де ший доттагIа вола лекарь Ювсап воалаву Эрисхана. Дийнахьа а бус а унахочоа юхера дIа ца бовлаш цунна гIулакх деш, дарба деш хул уж. Дукха денош доах цар Влас верзавеш. Юххера а верз унахо, ког хьалха ше хиннача тайпара метта а отташ. Власа дас Ефима доккха баркал оал шоай хьаьшашта. Эрисханага йоах цо: «Хьо са тешаме доттагIа ва, хьо дукха веза сона». Эрисхана кулг лоац къаьнача Ефима, чIоагIа кулг а тоIадийя, оал цо: «Баркал хьона, Ефим! Из дош оалаш хийла вай тIехьенаш».

ВIаши уллув бахаш йIаьххача хапа хьаIайнача опыто халкъашта хайтад цу е вокх къамах хилара тIагIолла наьха дикал е вол къоастае йиш йоацилга, социально-классови оагIонгахьара нах бовза безилга. Дира хьоцар а доаккхаш шоаш къахьийга хьахиннача рузкъах бахача нохчочоаи гIалгIачоаи шоай юртарча вIаьхийча сагал гаргагIа хиннав тоаш санна къахьегаш ваха эрсий ахархо.

Цу тайпара хьахинна халкъий социально-классови кхетем духьала лаьттаб къамашта юкъе моастагIал лоаттаделга, цхьан къамо вож къам хIалакделга кхайкадеш хиннача дына а националистически а идеологена.

Цу идеологе доккха зулам даьд къахьегамхошта, баьде нах тувла а беш, вIашка хийхкаб цо, бIаьхийча наьха общества гIулакх деш лаьттад из. Бакъда, къахьегамхошта юкъе, уж моллагIча къамех бале а, массаза а дика гIулакхаш лаьттад кхыметтел шоай вахара историе чухь эггара халагIа, низкъалагIа ха эттача а. Кхы дикагIа ала йиш йоацаш дика аьннад халкъашта юкъерча доттагIалах нохч-гIалгIай халкъа кица тIа. Цу тIа йоах: «Оалхазара низ ткъамаща ба, сага низ доттагIалца ба».

БIаьш а эзараш а шераш доахаш адамашта дага лаьтта халкъий доттагIал ди тIехьа чIоагIлу советски халкъашта юкъе. Из хьахиннад къамий ленински политика котъяларах.

А. ТАНКИЕВ,
Нохч-ГIалгIай историе, метта, литература Iилма-тохкама института Iилма сотрудник.

Халкъа багахбувцамцара

ХЬААРАБАККХА ЕТТ!

Базар тIа баха боагIаш хиннаб нанеи йоIи. Iаьржача хиво дIа-юха етташ Iохьош хиннай гударг. ТIаьх тIехйоалаш йоIо аьннад наьнага:

— Из гударг санна со хиво Iохьош хилча фу дергдар Iа, мама?

Хих дехьйоаллаше а гIагI аьнна мухь а баьнна нана Iоккхийттай. Цунна тIеххьа мухь баьннаб йоIага а. Царча тIакхаьтаб шоай гIулакха баха боагIа истий. Уж а белха Iохайшаб, хиннар фуд шоашта ца ховшше а. ТIаккха йоагIа кхалсаг ший бала дага а бохаш елха Iоховш наьха санна шерденнад «таьзет».

Циггача тIакхаьчав наьнеи йиIийи лоалахо. Хиннар ше долчча тайпара цунна дIадийцад йоIо.

— Ер диканна дагадеха хIама дац, таьзет чу а дихьа цIий а даьккха моттиг е еза вай, — аьннад цо.

ЦIеп да чуаеза коа багIаш нах, цIагIа Iаьрж делла белхаш истий кхехкаш яьш хиннад.

— Ер фуд? — хаьттад цо коа воаллаше а.

Лоалахочо деррига а дIадийцад.

— Хьо визза лоалахо волга-м сона хьалхагIа а ховш дар, — аьннад цIен-дас, — цхьабакъда, цхьан хIаманна гIалат ваьннав хьо. Етт ца бувш хьаштдоацаш Iийнав, цхьан бежанах селларча наха фу хургда. Хьаара оза цаI мара боаца етт, акхарна битача хьарам бар из!

ДIайздаьр М. МУСИЕВ.

ФЕ ХИЛА

Массанена а ховш да, менна а волаш машин лехкаш вагIар массаза а зуламхо волга. Наькъашка хинна хатараш техкачул тIехьагIа гуIадаьннад, транспорта эггара йоккхагIйола авареш менна а болаш автомобиль лехкаш хиларах хиннилга.

8 октябре Наурски района Калиновски станицана юххе «Восход» яха мотоцикл тракторa тIатехай веха хиннача цун водителa Дунаев Бауде (ПМК-105 болх беш ва). Оаш кхетадеш ма-дарра, зулам кхийттар мотоцикла водитель ва. ЧIоагIа лозаваь а волаш больнице вихьав мотоцикла пассажир С. Абдулаев а.

Менна беха бола водителаш шоай доалара баьле хул, цудухьа, массаза а яхар мо, авареш а ю хар.

Менна беха а болаш машинаш лийхкача водителех ба Х. И. Шахтиев (Шелковской АТП), С. М. Усманов (Шалински района «Автуринский» совхоз), А. А. Занкин (шурий промышленноста автобаза), Х. А. Тайсумов — Грозненски КРУ ревизор, кхыбараш.

Авареш е кхийнадац цар, хIана аьлча ГАИ болхлоша совцабаьб уж.

Менна веха а волаш транспорт лехкаш хиина 47 сат лаьцав алхха укх тIеххьарча цхьан кIирагIа. Царна массанена а, лира бехк баьб: 2 шера а кхы дукхагIча хана а транспорт лехкийтаргйоацаш бокъонаш дIаяьхай, 50 сомага кхаччалца гIодаш техад.

ДIауйлаел оаш, нагахьа санна ГАИ болхлоша уж шоай ханнахьа юсасовцабаь хиннабеце, мел аварeш хила тарлора республика наькъашка.

Къаьста халахет, наькъашка транспорто бераш лозадеш дукха моттигаш хилар.

Укх тIеххьарча кхаь дийнахьа республика наькъашка авареш хиннача лозадаьд 9 бер, царех 8 школьник ва.

9 октябре велосипеда тIа а багIаш дукха машинаш лелача наькъа тIа ваьнна хиннача Гудермесски школа 4 класса дешархочоа Микиев Iаьлийна автомобиль тIакхийттай. Наькъашка гIолла лелара бокъонаш теркал ца а еш велосипед хехкаш лела 11 шу даьнна кIаьнк боккхагIчар, цо леладер харцахьа долга шоашта ховшшехьа а, соцаваьвац.

Мала бехке вергва кIаьнк верах?

Укх тIеххьарча кIирагIа 64 авари яьй транспорто Нохч-ГIалгIайчен наькъашка 7 саг ве а вувш, 36 сага човнаш а еш.

НГIАССР МВД ГАИ.

ЛАЬТТАН КIАЛХАРЧА ХИХ БАЬННА ПАЙДА

...БIарг ма-кхоачча гаьна яьржа яьлача йокъаенпача сазахски арепашка цIаьхха гучаэкх хьона оасашен сомий бешамашен юкъа улла баьццара гIайре, нийссача мутIаргIа латта кIайча кирпичех даь цIенош. Кизга сацна къег Iамаш. Павлодарски области Казахски ССР-а — «30 шу» яхача колхоза лаьтташ да уж.

36 эзар гектар долча лаьтта хьатIадаьнна латт ялаташ. Тоаенначa лаьIенашка дажаш да жа Iулаш. Колхоза фермашка — эзараш хургдола лоахан. Хих диззача Iамаш тIа — дукха коа тIара оалхазараш. Из деррига да цхьадолча аькхи шовзткъеи итт — бIаь миллиметр мара йоачан ца хулача аренашка. Тамашийна хIама да из? Дац. Из деррига а лаьттан кIалхари хиш баьхьан долаш хиина хIама да.

1960 шера 11 январь колхоз шоллагIа хьакхоллара ди лархIа мегаш да. Цу хана такар лаьттан кIалхара шакIа санна цIенача хий низ бола кIеж-секунде 20 совгIа кубически метр.

ЛаьттагIа кIоарга скважина яккхар дукха мах дIаболаш гIулакх дале а лаьтташта хий ца дийттача даргдоацилга гуш дар. ХIаьта колхозо цу гIулакха хIама а кходанзар. Цхьаннена тIехь шоллагIьяр йоакхаш яха йолайир скважинаш. Дукха ха ялале лаьттан кIалхара хьадоладелар дукха хий. Хий деттача машинашца кхашка детта доладир из.

Шозза дукхагIа хилар хий детта лаьтташ. Цига цхьан гектара тIара чуэза кIин хьувкъам шовзткъеи итт центнерга дIакховчаш ба. Кхыдола ялаташ, сомаш, баьцадаараш а дукха дукхагIа хьаххл. ХIаьта доакъара баьцаш цхьан сезонагIа кхозза чуэц боахаме.

Хий детта лаьтташ доагIача тайпара леладела вIаштIехьдоаккхача дукха новкъостал дир мелиорацен хий деттара техникац Еррисоюзни Iилматохкама института Iилмахоша. Цу боахамца дувзадаьд цар шоай балхаш: лаьтташта хий деттара методаш тохк, царна дикагIа хургйола юртбоахама культураш къоастаю.

Колхозе хIанз трактористеи комбайнерeи совгIа болх беш поливальщикаш а хий деттача установкай операторaш а ба.

ХIара шера эзараш центнераш ялат, баьцадаараш, дулх шура, тха дохк колхозо пачхьалкхенга. ДIаяхача пятилеткагIа хIара колхозхочун дезала хьатIадоагIар ткъаь итт процент дукхагIа хиннад.

250 дезал дика тоадаьча цIеношка баха дIачубахаб, хьалъяьй керда больница, берий беш, музыкальни школа, 600 моттиг йола зал йолаш художественни самодеятельноста кружокашка занятеш дIаяхьара дола культура ЦIа. Йолаш я цар спортивни зал а.

Карарча пятилетке хий деттаиш долча лаьттай 3 эзар гектар карадерзае лаьрхIад. Укхазара дIадолалу экономика лелIаахарен хIара колхозхочун материальни культурни боарам айбаларен хьалаш.

Ревмира ВОЩЕНКО,
АПН корреспондент.

БАКИНСКИ МЕТРО

«Лорале, наIараш дIакъовлалу. ХIанз хургйола станци «Нефтчиляр» я, — динамика тура машинисто оаз хьахоззаше туннела чу дIачуйолалу сигнала бесса поезд. «Нефтчиляр» — таханарча дийнахьа Бакински метрополитена тIеххьара станци я. Из я дукха болхлой бахача Баку йисте — «8-гIа километр» яхача поселке. Укхаза бах мехкдаьттахой, мехкдаьтта чакхдоахараш, мехкдаьтта химикаш, машинашъераш.

Бакурча метрополитена хьалхара аргIа 18 километр йIаьха я. Цунна чуйоагIа цхьайтта станци. ХIанз метро поездаша хIара дийнахьа 300 эзар гаргга бакинец дIа-хьа вут. Республика столице бахачарех пхелагIа дакъа да из.

«Метрогипротранс» яхача Пачхьалкхен проектно-изыскательни института Бакински филиала начальник волча Якубов Юсуфа дувц:

— ИтталагIча пятилетке 7 километр йIаьха йола бакински метро шоллагIа аргIа чакхъяккха дерхIоаха. Цо столица нах баха йоккха йиъ микрорайон, 20 эзар студент деша вагIа политически гIишлоти институтий студенчески городок, республикански Iилмай академе комплекс вIашагIъовз. Кхы а керда йиъ станци хьайича метроца дIа-хьа лела пассажираш цаIаззен ахаззен дукхагIа хургба.

Бакински метро ерригача станцешта проект оттаьраш Азербайджана художникаши архитектораши ба. Масала, Низами цIи лелаеча станце вестибюль яьраш ба СССР халкъа художник Абдуллаев Микаили Азербайджана Iилмай Академе академик архитектор Усейнов Микаили. Чура отделка еш гранит, мрамор, Азербайджана лаьттан ченашка йоахка кхыйола маьхера материалаш дIаяхийтай цар.

Халача гидрологически хьалашка хьалъеш латт бакински метро. Тхона гIо деш ба Москвера, Ленинградера, Киевера, дукхача хана денз метро а йолаш лаьттан кIалхара наькъаши коммуникацеши яхкара йоккха опыт йолча кхыча городашкара специалисташ.

Се йистевоалаш бакински метро кхоане юкца а безам ба са. Вайна ма-хаьра, Азербайджана столица Каспийски фордa Апшеронски ах гIайре тIа улл. 2000 шерашка ерригa ах гIайре дIалоацаргья метрополитено. Лаьттан кIалхара электропоездаш лаьтта тIа лелача общественни транспорта когаметта дIаоттаргья.

Валерий ГРИГОРЬЕВ,
АПН корреспондент.
г. Баку.

ХАЛКЪА ХОР

Цхьа бIаь гаргга саг — городерча предприятейи учреждецейи болхлой, гIулакхера нах юкъе бола «Ленок» яха Торжокски эрсий халкъа хор Калинински области доазонел арахьа а дика йовзаш я. Цига юрташкарча клубашка, культура Ценошка каст-каста концерташ увттаду цо.

Художественни самодеятельноста ерригсоюзни, ерригроссийски, области хьажарашкеи конкурсашкеи дукхаза дипломаш йолаш, фольклорни искусства доазол арахьарча фестивалий доакъашхо йолаш хьайоагIа «Ленок».

СУРТА ТIА: «Северный шелк» яха хоровод еш ба хоре дакъа лоацараш.

А. ОВЧИННИКОВА сурт.
ТАСС фотохроника.

Чакхдаьннад «Барт-цхьоагIонца низ болаш да вай» яхача девизагIа хиина республика юртарча районий халкъа талантий хьажар. Тайп-тайпара ханаш, профессаш йола дукха нах юкъеэзача цо гучаьхар керда талантaш.

СУРТА ТIА: мехкарий халхар деш я Комсомольски юртарча культура ЦIен художественни самодеятельноста коллектив.

В. ЮНЦЕВИЧА сурт.

МЕДСЛУЖБА ЛЕЙТЕНАНТ

«Ди дика хилда хьа» аьнна со «Электроинструмент» завода фельдшерски пункте дIачуяьлча, маршалца яхийла аьнна, хьалгIеттар ханиа нийсъенна кхалсаг.

— Iохал, хIана еная хьо? — хаттар дир цо сога, ше яздеш яьгIа унахочун амбулаторни карточка хьавашка а дилла.

— Албогачиева ИсмаIалий Тамара хьо йий, — аьнна аз шийга хьаьттача, со я — бордбордагIа елаелар, хозача юхьара кIай халат тIадувха кхалсаг. ДIахо къамаьл деш хайра сона Тамаре цхьаккха дезалхо воацилга, цхьа воша хиннав цун, хIаьта из Сталинграда юххе тIом латташ вийнав.

ТIом. Ма дукхача наьха вахар дIадихьад цо, ма хийла нана воIах, йиша вешех ехаьяй цо.

1927 шера Владикавказски горски медицински техникум йистейоаккх Албогачиева Тамарас. Из йистеяьккхачул тIехьагIа пхе шера болх бу Тамарас БуротIа цхьан больнице. 1923 шера Ленинграде ший балха квалификаци лакхъе йохийт из. Медицина вайна ма-харра, денгара денга дукхагIа знанеш, опыт эзаш Iилма ма дий. ХIаьта, цига Ленинграде Iилматохкама институте 8—9 шера болх бу ИсмаIалий Тамарас, медсестра йолаш. 1941 шера вай мехка «Iаьржа морх» тIаенача хьалхарча деношка тIем тIа йода Албогачиева Тамара.

Доладелар бирсача тIема деноши. Хьахозача бомбай таташа хьахойтар гобаьккха тIом болга. Мекъавала йиш йолаш ха яцар из.

— Кхычарна нийса окопаш йоахар, герз бе а делла моастагIчох летар медикаш, доарахой вахар лорадеш, — яхаш дувц Тамарас.

Цул совгIа, човнаш йолаш, маьже дIаьккха, дукха нах ма-хиннабий цунна хьалхашка. Новкъост Албогачиевас човнаш йийхка, операцеш еча дакъа лаьца, хозача дешаца лазар дужадаь эзараш доарахой моастагIчох лата юха тIем тIа дIаихаб цу бирсача хана. Иштта ший хьинар ца кходеш доарахошта дика, ший ханнахьа медицински новкъостал деш хьаярах «За боевые заслуги», «За оборону Кавказа» яха медалаш еннай Тамарена.

ТIом сецаб, тIаккха хала човнаш йола доарахой ница Москве госпитале йохийт Тамара. ХIаьта цу госпитале йоккхагIйола медицински сестра йолаш бархI шера болх бу цо. 1957 шера октябрь бетта цIайоагIа из Москвера, тIаккха Назрановски района больнице йоккхагIйола медицински сестра йолаш болх бу Тамарас. Цул тIехьагIа 1963 шера денз «Электроинструмент» завода медпункт ше вIаштIехь а яьккха болх беш хьайоагIа из. Тахан из го йиш я ЦIеча Креста общества юкхьанцарча организаце, пионерашта юкъе. Хьалха санна советски наьха унахцIено лораяра ший низ кхо ца беш я хьинар дола кхалсаг. КIезига ха яц шовзткъе нийс шу яхар, иззал ха я Тамарас медицински сестра йолаш болх бу. Вайна цIаккха бицлургбац уж мо бола тIема доакъашхой. Цар вахар—вайна бола хьокхам ба.

С. ЭСМУРЗИЕВА,
Назрановски района Нассар-Кертерча медпункта сестра.

Редактор
Т. А. ТЕБОЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

I ПРОГРАММА

19 октябрь

9.00 — Кердадараш. 9.10 — Бт. Iуйранара гимнастика. 9.30 — Бт. Мультфильм. 9.45 — Документальни фильмай программа. 10.05 — Бт. «Арейни паччахьа Лир» яха телевизиони спектакль. 14.00 — Бт. «Москва — Владивосток» яха телевизиони дукха серийни документальни фильм. «Уральский меридиан» яха кхоалагIа сери. «Урала дехьара лаьтта» яха йиълагIа сери. 15.10 — Пушкин. «19-ча октябре». 16.20 — «Советски законий лардаш». 16.50 — Бт. «Вай сомий беш». 17.20 — Бт. «Догам». 17.50 — Бт. «Комсомола октябрьски вахта». 18.00 — Кердадараш. 18.15 — Бт. «Самукъане наькъахой»: С. Михалкова стихаш. 18.30 — Бт. Шуман. Концерт. Из кхоачашду: Ленински совгIата Лауреата, СССР халкъа артиста Гидельсона а, СССР Пачхьалкхен Академически симфонически оркестра а, Вербицкий- дирижер а волаш. 19.30 — Бт. Хоккеях йола СССР чемпионат. Ленина цIерагIча Центральни стадиона спорта Дворецера трансляци. 21.00 — «Ха». Информационни программа. 21.30 — Бт. «Хоккеях йола СССР чемпионат. 22.05 — «Поэзия» яха альманах. Йистеяьлча — кердадараш.

II ПРОГРАММА

18.00 — «Нохч-ГIалгIайчу гIолла». Информационни программа (эрсий, гIалгIай меттала). 18.20 — Дунен халкъашта юкъера обозрени (нохчий меттала). 18.35 — Социалистически декхараш а уж кхоачаш мишта ду а? Кирова цIерагIча совхозе (нохчий меттала). 19.05 — «Заманхо» (гIалгIай меттала). 19.55 — СССР вежарий республикай деноцI. Армянски ССР «Бакъдолчох дола дувцар». 20.55 — Хоамаш, реклама.

20 октябрь

I ПРОГРАММА

9.00 — Кердадараш. 9.10 — Бт. Iуйранара гимнастика. 9.30 — Бт. Московски дешархоша дIаеша советски поэтий произведенеш. 10.00 — Бт. Экрана тIа кинокомеди я «Къоаной-гIаьрхой» яха художественни фильм. 11.30 — Бт. Балета артистий концерт. 14.00 — Бт. «Москва — Владивосток» яха телевизиони дукха серийни документальни фильм. «Даьхьала хийла хьо, МалхбгIалера СибарегIе!» яха пхелагIа сери; «Новосибирски вIашагIаккхетар» яха ялхлагIа сери. 14.55 — Бт. Мамина-Сибиряка дувцараши фаьлгаши. 15.25 — Бт. «Iилма тахан». 15.55 — Бт. «Хьаелла северное сияние» яха берашта дола фильм. 17.15 — «24 сахьат». Информационни выпуск. 17.30 — «Юртара горизонташ». Социалистически яхьа дневник. 18.00 — Кердадараш. 18.15 — Бт. «Самукъане ноташ». 18.30 — «Саги закони». Передача дIахьу профессора Безуглова. 19.00 — Бт. Футболах йола Европейски чемпионий кубок. Киевера трансляци. ПерерывагIа — «Спортлото» тираж. 21.00 — «Ха». Информационни программа. 21.30 — Бт. «Музыкальни вахар» яха телевизиони журнал. 22.30 — Бт. «Саммоа лаьтта» яхача а «Кольски дувцараш» яха а телевизиони документальны фильмай премьера. Йистеяьлча — кердадараш.

II ПРОГРАММА

18.00 — «Нохч-ГIалгIайчу гIолла». Информационни программа (эрсий, нохчий меттала). 18.20 — Мастер кагирхой кхетамца кхебе. Бригадир Гайтамиров. 18.30 — «Юртара вахар» (нохчий меттала). 19.00 Киножурнал. 19.10 — «Болх бе йолайолийтача мехкдаьтта чакхдоаккха гIишло йолча». 19.30 — «ЗIамига бераш шоана». 19.40 — «Чрезвычайни комиссар». Орджоникидзе ваь 90 шу дизарга (гIалгIай меттала). 19.55 — Оперетта Саратовски театра артистий концерт (телехьажархой заявка).

РАДИО

19 октябрь

6.30 — Довкъарий пехаш кийча йий хьожаш. «Красный цахарь» яхача колхозера передача (эрсий меттала). 6.50 — АрсIачара политди (эрсий меттала). 7.20 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор. 7.26 — «Сердало» газета обзор. 7.32 — Хоамаш. 8.25 — Инструментальни эшараш (гIалгIай меттала). 8.45 — РСФСР заслуженни лора Писарева беседа (эрсий меттала). 9.15 — Комаро Комитет. Венгерски Халкъа Республикера передача (нохчий меттала). 9.30 — «ХIапзарча ханара къона саг» яха радиовыпуск (гIалгIай меттала). 16.00 — Дисциплина а из кхоачашъяр а. «Чечингбыттехника» слесара Колянина выступлени (эрсий меттала). 16.15 — Сийлахь-боккхача Октябрана толамашца яакъагIо. Старогрозненски мехкдаьттахоша дIадоладьача дикача гIулакхех.

ХАОТТАМ

Тахан республике гIоллеи Грозней хувцалуш морхаш а йолаш, йоачан а йоацаш, къилбаседа-малхбоалехьара секунде 3—7 метр чIоагIа мух а хьекхаш ха хилеи фегара температура республике 0—5 градус, Грозне — 1—3 градус шелал йолаш хилеи тарлу.

Кхоана хайра моархаш а йоацаш, лоадама йоачан а йоацаш, цхьайолча моттигашка дохк а доаллаш, къулбехьен-малхбоалехьара 5—10 метр чIоагIа мух а хьекхаш хилеи фегара температура бийсанна 1—6 градус шелал йолаш, дийнахьа 1—6 градус йIовхал йолаш хилеи тарлу.

Метеостанци.

ТИША АЬШК—МАРТЕНАШТА!

Комсомольций, пионерий, школьникий низаца металлолом гулдара ВЛКСМ Нохч-ГIалгIай обкомо, просвещене Министерствас «Вторчермет» управлене дIаболабьи месячник дIахо хьош ба.

«Вторчермет» управлене дехар ду комсомольски организацей секретарашка, школай директорашкеи пионервожатешкеи шимесячник чакхъяллалца юхе йисача хана дукхагIа низ тIабахийта металлолом гулдаран оарцагIдовла а республика хIара комсомольски организаце, школа шоай контрольни заданеш кхочуш болх вIаштIехьаккха а.

Комсомольцаш, пионераш, школьникаш — дерригаш оарцагIдовла металлолом гулдара!

Металлолом дукхагIа гулдарга хьежжа кхайкха арадаргда халкъа боахама керда техника, советски наьха вахар тоадара эшаш дола хIамаш.

Дерригаш арадовла металлолом гулде!

ДЕЗА НОВКЪОСТИЙ!

ДIАДОЛАДЕННАД 1977 ШЕРА

«СЕРДАЛО»

ГАЗЕТА ЯЗПУЛГА

Газета язлу бувзама ерригача отделенешка а промышленноста, транспорта, гIишлошъеча предприятешкарча, дашаре заведенешкарча, колхозашкарча, совхозашкарча, учрежденешкарча, общественни организацешкарча келайсазув доарладеча общественни уполномоченнешка а гIолла.

ГАЗЕТ ЯЗДАРА МАХ: шера — 3 сома 12 кепиги; ялх бетта — 1 сома 56 кепиги.

ДИЦ МА ЛЕЛАШ «СЕРДАЛО» ГАЗЕТА ХАННАХЬ ЯЗЛЕ!

ТХА АДРЕС: 364051. г. Грозный Ленина, 9 (3-гIа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-96; редактора зам. — 3-39-11; бехктокхама секретара — 3-34-38; партийни вахарен культуран отделан — 3-61-46; промышленноста отдела — 3-42-30; юрта боахама отдела — 3-42-28; письмой отдела — 3-74-68; бухгалтере — 2-54-30. корректорске — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364051. г. Грозный ул. Ленина, 9 (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; партийной жизни и культуры — 3-61-46 отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем — 3-74-68; бухгалтерии — 2-54-30. корректорской — 2-89-88.

Газет арадувл шинарен, ерен, шоаттен деношка

СФ05514. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковске, 92. Типография изд-ва Грозненский рабочий», Маяковского, 92. Заказ № 7763.